

Statistické vykazování výkonů knihoven

Dana Smetanová, Vladana Pillerová, Vít Richter

Národní knihovna ČR

České Budějovice

13. 11. 2017

Definice, návody: Deník

<http://ipk.nkp.cz/statistika-pruzkumy-dokumenty/statistiky>

INFORMACE
PRO
KNIHOVNY

[Kontakt](#)
[RSS](#)
[English](#)
[Hledat](#)
[na webu](#)

[Oborové báze dat](#)
[Oborné činnosti](#)
[Legislativa, standardy](#)
[Akce, vzdělávání](#)
[Statistika, dokumenty](#)
[Adresáře, e-konference](#)
[Spolky, sdružení](#)
[Soutěže a ceny](#)
[Programy podpory](#)
[Oborová brána KIV](#)

Informace pro knihovny

Nacházíte se zde: Úvod > Statistika, dokumenty > Statistika

Statistiky

Pro knihovny, které vyplňují statistický výkaz Kult(MK) 12-01.

Otázky a odpovědi - FAQ z oblasti statistiky

Nová definice registrovaného uživatele platná od 1. 1. 2017

Statistický výkaz Kult (MK) 12-01

- Roční výkaz o knihovně za rok 2016 Kult (MK)12-01 ([pdf](#), [doc](#))
- Roční výkaz o knihovně za rok 2015 Kult (MK)12-01 ([pdf](#), [doc](#))
- Roční výkaz o knihovně za rok 2014 Kult (MK)12-01 ([pdf](#), [doc](#))
- Roční výkaz o knihovně za rok 2013 Kult (MK)12-01 ([pdf](#))
- Dodatek k vyplňování Ročního výkazu Kult (MK) 12 - 01, oddílů VII. a VIII. ([pdf](#))
- Souhlas se zveřejněním některých údajů ([pdf](#))

Deník veřejné knihovny

- Deník knihovny na rok 2017 a 2018 silný ([pdf](#))
- Deník knihovny na rok 2017 a 2018 tenký ([pdf](#))

NIPOS

Vyhledávání

Otázky a odpovědi - FAQ z oblasti statistiky

Deník: definice, návod pro vyplnění

ODBORNÝ ÚTVAR NIPOS
adresáře institucí
statistika
knihovna

**CENTRUM INFORMACÍ
A STATISTIK KULTURY**

Kontakt: NIPOS-CIK
P.O.Box 12 • Fügnerovo nám. 5 • 120 21 Praha 2
telefon: 221 507 920
e-mail: radova@nipos-mk.cz

[About NIPOS](#)

[HLEDAT](#)

[Zpět na úvodní stránku](#)

STATISTIKA KULTURY

- [Legislativa](#)
- [Satelitní účet kultury](#)
- [Analýzy](#)
- [Ceník služeb](#)
- [Statistická data v publikacích](#)

- [Kult \(MK\) 01-01 Divadla](#)
- [Kult \(MK\) 05-01 Periodický tisk](#)
- [Kult \(MK\) 12-01 Knihovny](#)
- [Kult \(MK\) 14-01 Muzea a galerie](#)
- [Kult \(MK\) 15-01 Neperiodické publikace](#)
- [Kult \(MK\) 17-01 Památkové objekty](#)
- [Kult \(MK\) 18-01 Vydavatelé](#)
- [Kult \(MK\) 19-01 Výtavní činnost v oblasti prof. výt. umění a architektury](#)
- [Kult \(MK\) 22-01 Kulturně vzdělávací a zájmová činnost](#)
- [Kult \(MK\) 23-01 Festivaly divadelní, filmové, hudební a taneční](#)
- [Kult \(MK\) 24-01 Veřejná správa a státní památková péče](#)
- [Kult \(MK\) 25-01 Hudební tělesa](#)

KNIHOVNY

Předmětem statistického zjišťování jsou veřejné knihovny v České republice. Patří sem knihovny v přímém řízení ministerstva kultury (Národní knihovna ČR a Moravská zemská knihovna), krajské vědecké knihovny zřizované krajskými úřady a knihovny zřizované obcemi a městy.

Statistický výkaz Kult (MK) 12-01

Pro rok 2016

[Roční výkaz o knihovnách \(DOC\)](#)
[Roční výkaz o knihovnách \(PDF\)](#)
 Souhlas se zveřejněním některých údajů - knihovny (PDF)

Vysvětlivky k výkazu a odpovědi na nejčastěji kladené otázky na webu [Knihovnického institutu Národní knihovny ČR](#)

Elektronický sběr statistik

[Odkaz na elektronický sběr statistik o knihovnách](#)

Přehledy vybraných ukazatelů

Přehledy vybraných ukazatelů naleznete v rubrice [Statistická data v publikacích](#)

Deník veřejné knihovny

Deník veřejné knihovny na rok 2017 a 2018 ve formátu PDF ke stažení a tisku:

<http://www.nipos-mk.cz>

Život je složitý...

- Při vykazování respektovat definice
 - I když se někdy nehodí...
- Problémové případy
 - Použít zdravý rozum a dělat to vždy stejně
 - Zeptat se
- Dodržovat vždy stejnou metodiku měření
 - Měřím špatně, ale dělám to dlouho...😊
- Nevymýšlet si údaje, hodnoty

Informační technologii mění svět knihoven

Jens Thorhauge

Opportunities for
the public library in the digital era

Konference Knihovny, Olomouc - Jens Thorhauge

- Rozvoj internetu
- Přístup k informacím
- Globalizace vzdělávání
- Digitalizace médií
- Sociální sítě
- Digitalizace knihovných fondů
- Komerční služby

- Ztráta výsadního postavení

Tři trendy vývoje veřejných knihoven

Jens Thorhauge

Opportunities for
the public library in the digital era

Konference Knihovny, Olomouc - Jens Thorhauge

1. **Pokračovat a přizpůsobovat tradiční knihovnu s knihami**
2. **Rozvíjet digitální služby**
3. **Navrhnout nové služby pro lidi kteří jsou každodenně digitální**

Tři trendy vývoje veřejných knihoven

Jens Thorhauge

Opportunities for
the public library in the digital era

Konference Knihovny, Olomouc - Jens Thorhauge

(Staro)nové služby pro digitální domorodce

- Podpora čtenářské gramotnosti
- Neformální vzdělávací, kulturní akce
- Knihovna jako prostor
 - Prostor pro studium
 - Pro trávení volného času
 - Komunitní aktivity
 - Tvůrčí dílny - Makerspace
-

OBSLUHOVANÁ POPULACE

- **definice:**

Počet obyvatel okruhu působnosti knihovny, počet obyvatel obce nebo obcí, obecní nebo městské části, pro jejíž obyvatele je vykazující knihovna zřízena. Uvádí se stav k 31. 12. vykazovaného roku. Celkový součet obyvatel by měl odpovídat statisticky sledovanému území (např. obec, městská část). Do počtu obsluhované populace se započítávají také cizinci s realizovaným pobytem (trvalý a přechodný).

- **zdroj pro údaj o počtu obyvatel i cizinců :**

<http://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>

- **Údaj si ověřovat každý rok**

OBSLUHOVANÁ POPULACE

- podle definice se **cizinci** s pobytem započítávají
 - pokud čerpáme údaje ze stránek MVČR – je nutné přičíst k počtu obyvatel počet cizinců
- uvádí se **pouze počet obyvatel obce/města**, ve které sídlí knihovna, bez ohledu na to, zda knihovnu navštěvují i obyvatelé sousedních obcí

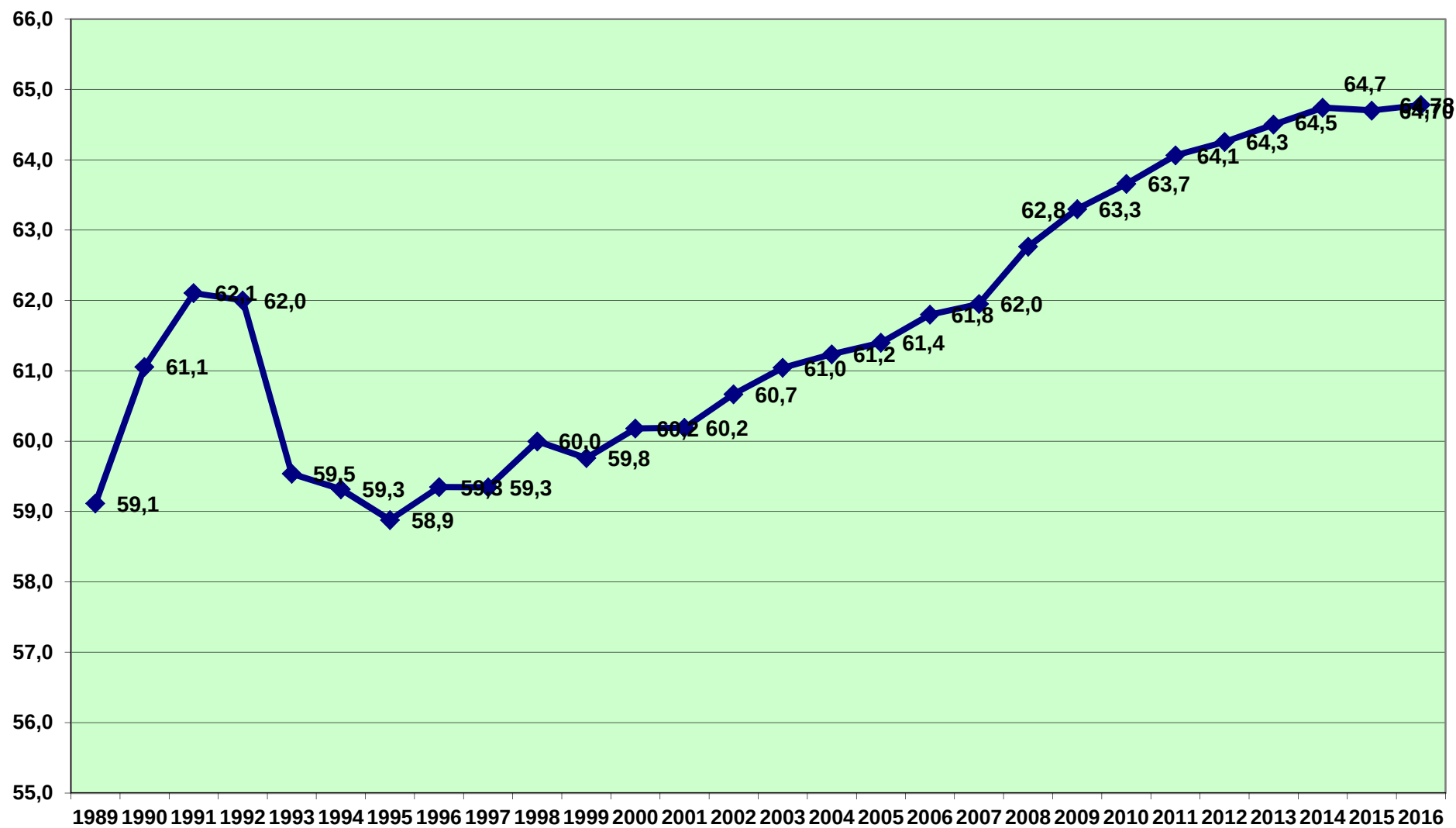
OBSLUHOVANÁ POPULACE

- vykazování obsluhované populace v osadách a městských částech
 - u **centrální knihovny** se vykazuje celkový počet obyvatel obce i města a dílčí části se od celku neodečítají. **V opodstatněných případech**, kdy se z uživatelského hlediska jedná o oddělené celky je možno provést odpočet dílčích částí.
 - knihovny v osadách a měst. částech uvádí počet obyvatel osady nebo městské části

I. KNIHOVNÍ FOND

- kolekce různých druhů dokumentů
- **definice:** Soubor *vybraných, uspořádaných, evidovaných* a odborně knihovnický *zpracovaných* dokumentů, shromážděných a uchovávaných v knihovně, který je *k dispozici uživatelům* pro absenční a prezenční půjčování a poskytování dalších knihovnických a informačních služeb.

Veřejné knihovny - počet knih. jednotek (mil.)

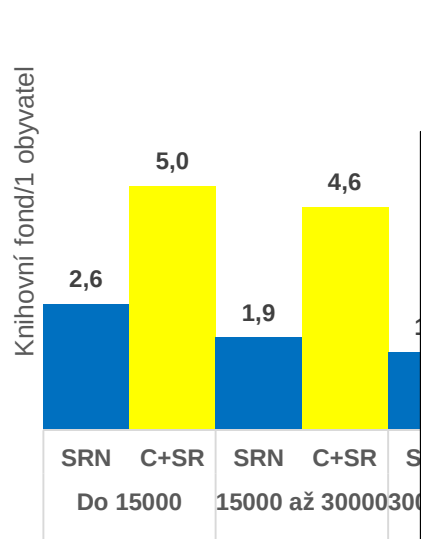

Knihovní fondy českých knihoven

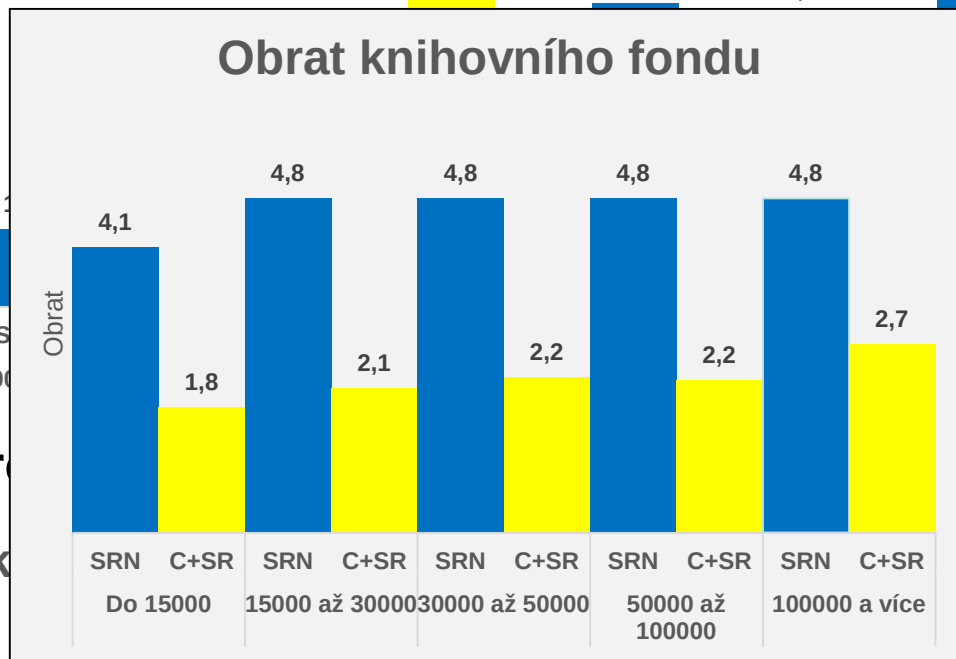
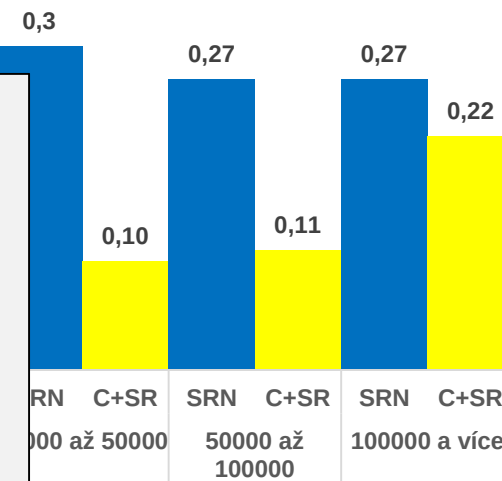

- Doporučený rozsah: 2-3 kj/obyvatel
- Procento obnovy: 7 %
- Problém českých knihoven
 - Nízké prostředky na nákup
 - Nízké procento obnovy
 - Nízký obrat
 - Zastaralý, neaktuální knihovní fond

Knihovní fond na obyvatele

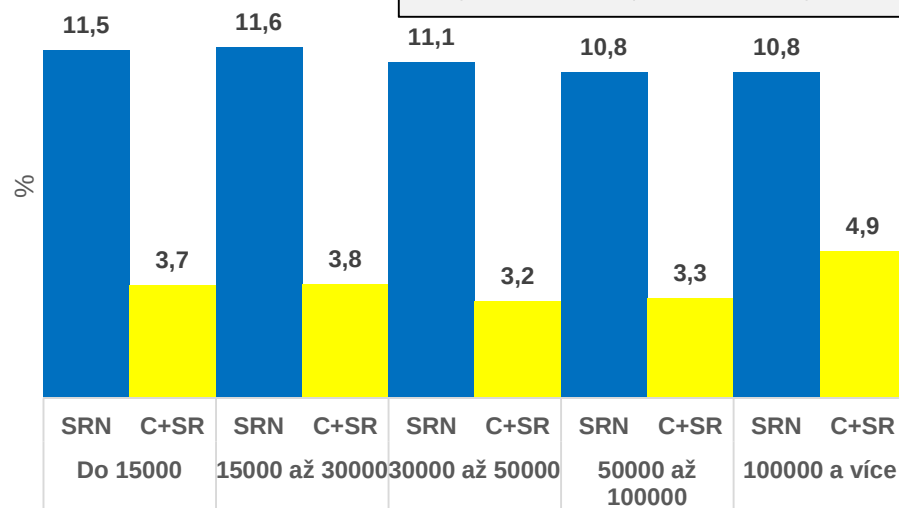
Náklady knihovní fond na výpůjčku

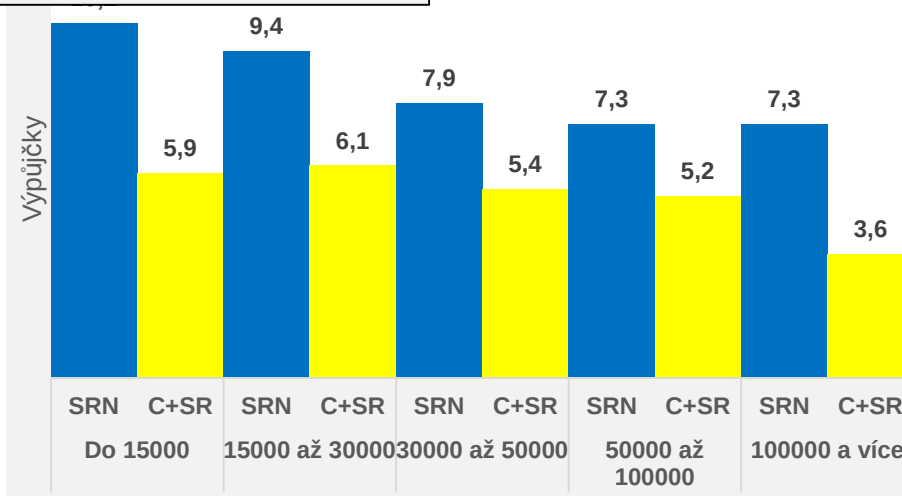
SRN

+ SR

% obnovy knihovního fondu

Náklady knihovní fond na obyvatele

I. KNIHOVNÍ FOND

- Knihovny bez vlastního KF
 - pokud nemá knihovna vlastní fond, pouze deponovaný z pověřené knihovny a/nebo výměnné soubory – **nevyplňuje do statistického výkazu** (ani stav KF ani volný výběr)
- Počet k.j. ve volném výběru
 - **Nelze-li přesně zjistit**, pak použijte propočet podle Pokynů pro vyplňování jednotlivých ukazatelů Výkazu Kult, pro ř. 0115: 1 m police = cca 30 – 35 k.j., resp. svazků.

I. KNIHOVNÍ FOND

- **Kartografické dokumenty**
 - Mapy se vyplňují do řádku 0107 Kartografické dokumenty, pokud jsou jako příloha v knize – vykazují se jako knihy. Zvláštní přírůstkový seznam mít nemusí.
 - Upřednostněte vždy pravidla pro zpracovávání, resp. bibliografický popis, pak teprve se můžete orientačně řídit definicemi v Deníku
- **Obrazové dokumenty** – dvojrozměrné obrazové vyjádření = fotografie, malba, umělecká reprodukce, grafika...
- **Dokumenty, které nelze z hlediska druhu zařadit** mezi jmenované skupiny, začleníme do položky „jiné“
 - normy, patentové spisy, firemní literatura, **trojrozměrné dokumenty**, multimediální soubory a také **stolní hry**

I. KNIHOVNÍ FOND

- **elektronické dokumenty**
 - jako součást fondu jsou vykazovány elektronické dokumenty **na fyzickém nosiči** (CD, DVD přehrávané pomocí PC, i čtečky el. dokumentů)
- **elektronické databáze** nebo jednotlivé dokumenty, ke kterým získala knihovna **přístup** sjednáním individuální nebo konsorciální licence, jsou **vykazovány jako elektronické služby** knihovny v oddíle V. **Není fyzický nosič**
 - Nezapočítává se AKS

I. KNIHOVNÍ FOND

- Přírůstky
 - Souhrn knihovních jednotek, které byly během vykazovaného období **doplněny** do knihovního fondu knihovny nákupem, darem, digitalizací, výměnou nebo jakýmkoliv jiným způsobem a **evidovány** v přírůstkovém seznamu.
- Úbytky
 - Souhrn knihovních jednotek, které byly během vykazovaného období **vyřazeny** z knihovního fondu (ztráty, poškození, aktualizace apod.) a **evidovány** v seznamu úbytků.

I. KNIHOVNÍ FOND

PERIODIKA

Definice:

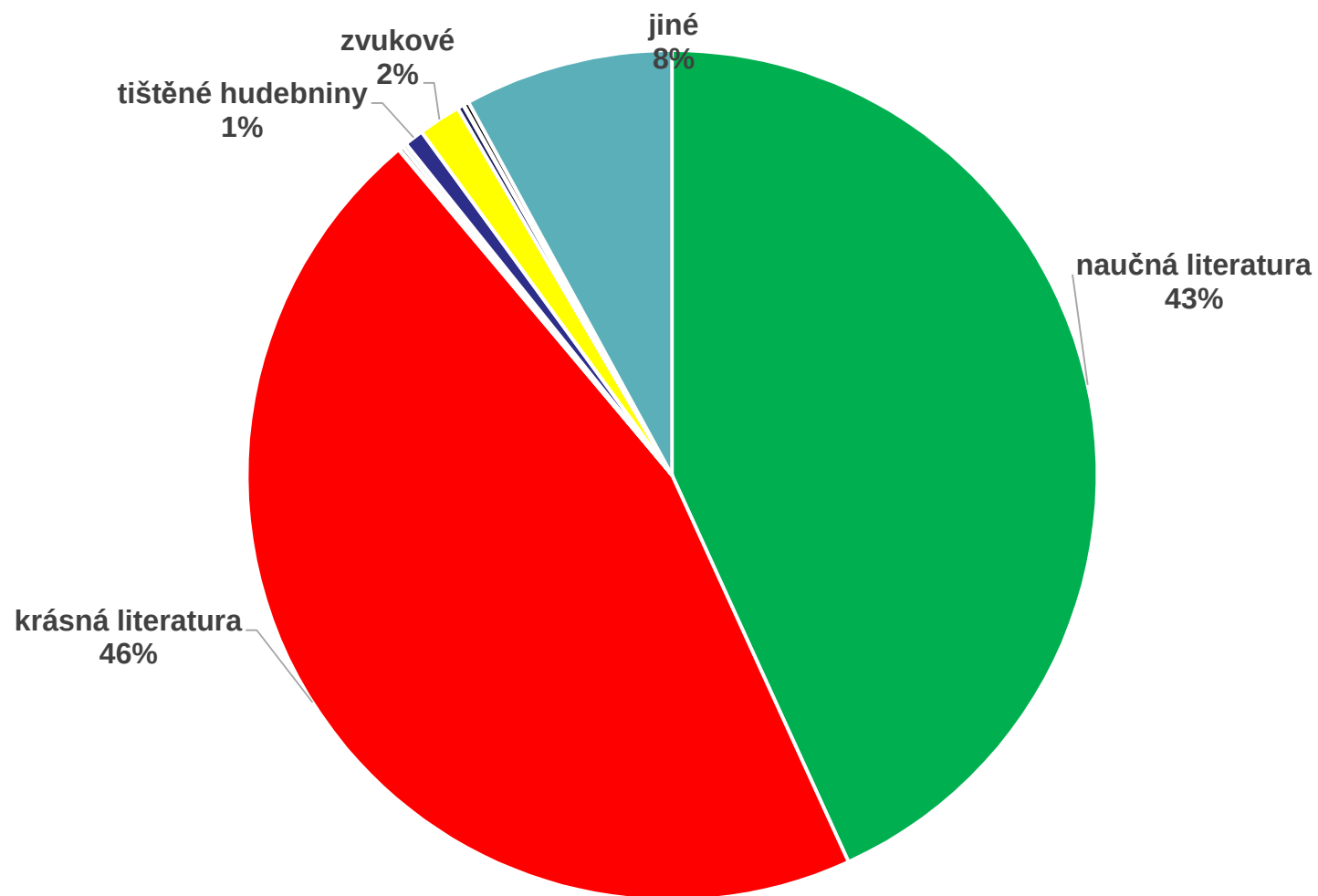
*Dokument v tištěné **nebo elektronické formě**, vydávaný postupně s pravidelnou nebo nepravidelnou periodicitou, obvykle s číselným nebo chronologickým označením, pod stejným názvem a se záměrem stálého pokračování. Zahrnuje např. časopisy, noviny, sborníky, výroční zprávy.*

I. KNIHOVNÍ FOND

PERIODIKA

- Uvádíme počet jednotlivých titulů periodik, **nikoliv jednotlivá čísla**
- Pokud knihovna nakupuje některý titul multiplicitně, vykazuje **počet multiplikátů**
- Jak započítat periodikum s odběrem na 0,5 roku?
- Elektronické časopisy – zpravodaje obcí
- Součástí fondu a přírůstkového seznamu se stává **svázaný ročník** periodik. Ten je zařazen podle svého obsahu do příslušné skupiny, většinou jako naučná literatura
- **Neplatí obecně - záleží na praxi knihovny**

Druhy a typy dokumentů

REGISTROVANÝ UŽIVATEL

- **definice:** *Fyzická nebo právnická osoba, která měla během alespoň části vykazovaného období platnou registraci v knihovně (nově založenou, obnovenou, nebo platnou z minulého období), a která je oprávněna půjčovat si dokumenty (absenčně i prezenčně) z fondů knihovny, anebo využívat další knihovnické a informační služby. Registrace může být provedena za přítomnosti osoby **v knihovně** nebo pro některý typ služeb dálkově **prostřednictvím internetu**. Tato fyzická nebo právnická osoba se v jedné knihovně **započítává pouze jednou ve vykazovaném roce**.*
- **Do počtu registrovaných uživatelů se započítává i uživatel, který měl platnou registraci z uplynulého roku, a který provedl v průběhu běžného roku alespoň jednu transakci zaznamenanou knihovním systémem**, např. výpůjčka, vrácení, prodloužení výpůjční lhůty, rezervace apod. I v tomto případě platí, že uživatel může být registrován v kalendářním roce pouze jednou.

REGISTROVANÝ UŽIVATEL

- **Příklad:** uživatel se registruje v listopadu roku 2016, v únoru si půjčí knihu a bude mu pro potřeby statistiky potvrzena registrace pro rok 2017. V listopadu 2017 mu projde roční registrace a požádá o její prodloužení. V tomto případě se obnovená registrace pro potřebu statistiky nezapočítává, ale započte se v roce 2018 při první výpůjčce.

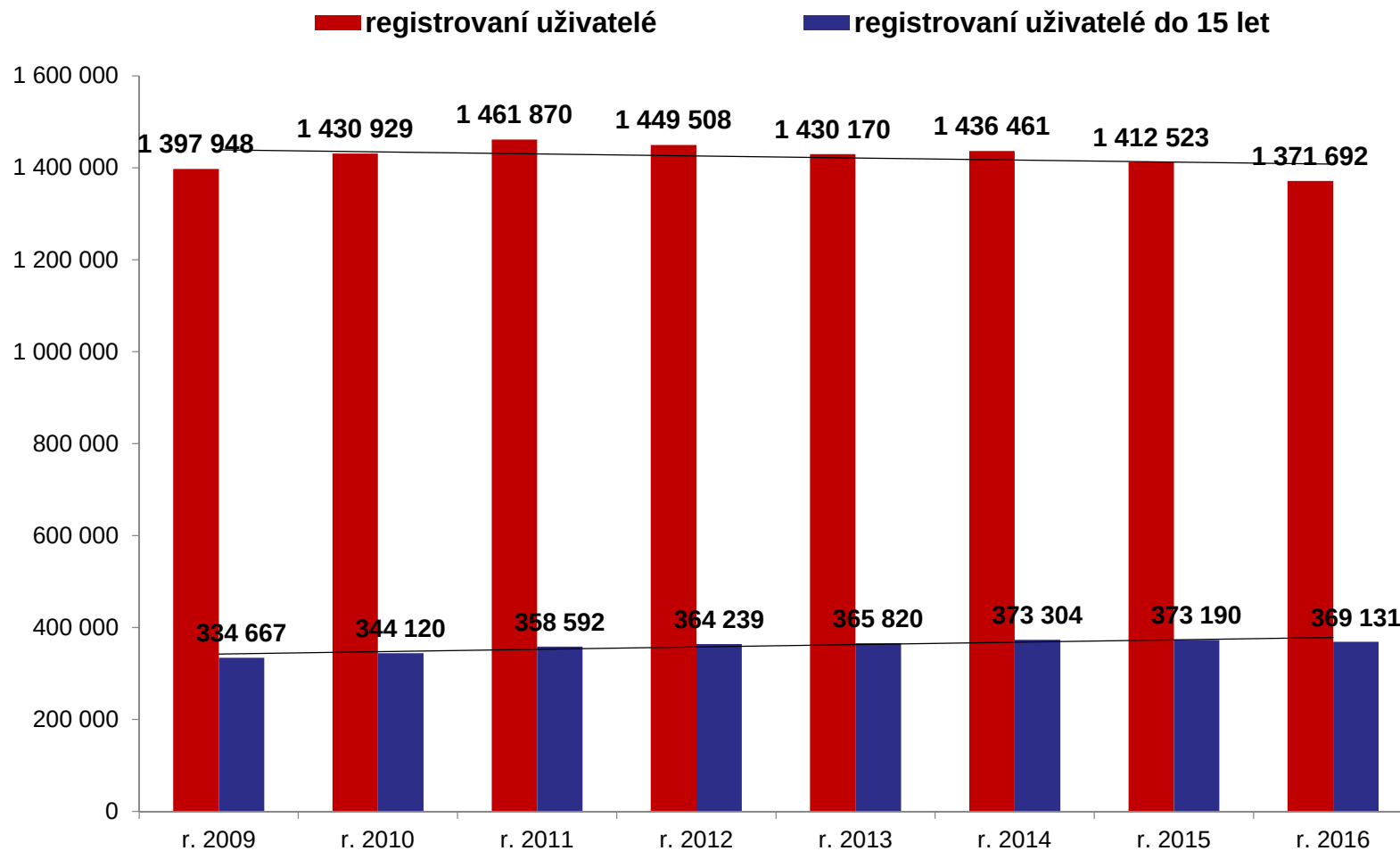
Registrovaný uživatel do 15 let

- **Fyzická osoba, která nedosáhla věku 15** let a měla během alespoň části vykazovaného období platnou registraci v knihovně (nově založenou, obnovenou, nebo platnou z minulého období), a která je oprávněna si půjčovat dokumenty (absenčně i prezenčně) z fondů knihovny, anebo využívat další knihovnické a informační služby. Tato osoba se v jedné knihovně započítává pouze jednou ve vykazovaném roce. Věkem do 15 let se myslí situace, kdy v období od 1. ledna do 31. prosince osoba nedovršila věk 15 let, tj. neměla v daném roce své 15 narozeniny.
- Do počtu registrovaných uživatelů do 15 let se započítává i uživatel, který měl platnou registraci z uplynulého roku, a který provedl v průběhu běžného roku alespoň jednu transakci zaznamenanou knihovním systémem, např. výpůjčka, vrácení, prodloužení výpůjční lhůty, rezervace apod. I v tomto případě platí, že uživatel může být registrován v kalendářním roce pouze jednou.
- **Souhlas rodičů nebo zákonného zástupce?**

REGISTROVANÝ UŽIVATEL

- Čtvrtletní, pololetní registrace, obnovení registrace vícekrát v jednom roce – vždy se **vykazuje jako jeden registrovaný uživatel**
- Registrace na více místech (hl. budova, pobočky), pokud vyžadují samostatnou registraci – uživatel se vykazuje podle počtu průkazů, tedy dvakrát, třikrát....
 - **Nedoporučuje se – znemožňuje srovnání**

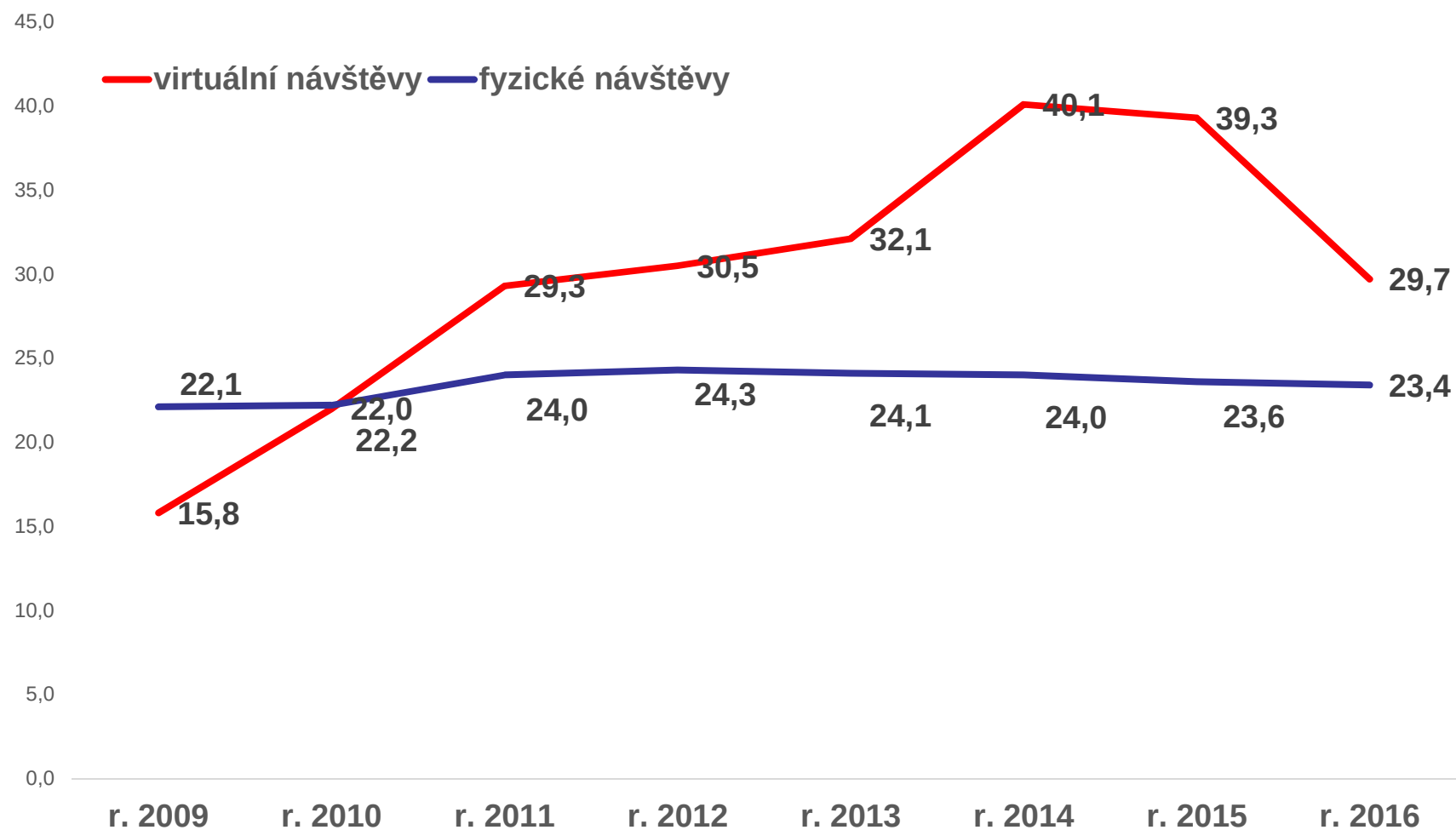
Registrovaní uživatelé

NÁVŠTĚVNÍCI KNIHOVNY

- Návštěvníci celkem (0203) součet:
 - Fyzické návštěvy (0204)
 - Virtuální návštěvy (0209)

Počet návštěv v mil.

NÁVŠTĚVNÍCI KNIHOVNY

- návštěvníci využívající internet v knihovně (0206)
 - lze vykazovat i návštěvníky využívající **připojení na internet přes wi-fi síť**, pokud knihovna toto připojení nabízí a využívání sleduje
 - **Vykazovat pouze tehdy, když to umíme spočítat**

Návštěvníci akcí

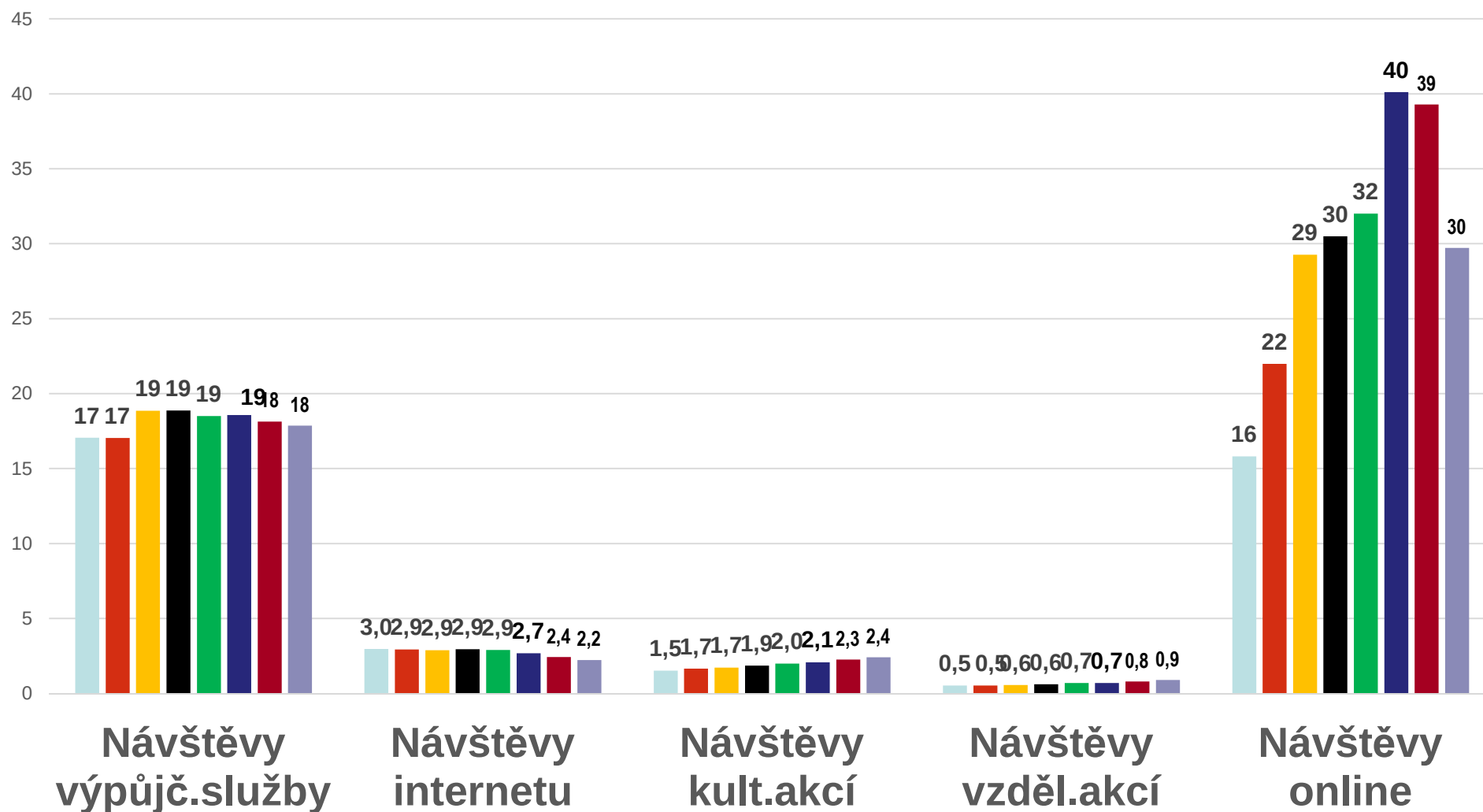
- vykazování
 - *Počet návštěvníků vykazované akce (akcí) v daný den. V případě **opakování akce** v daném dni se počty návštěvníků sčítají.*
Počet účastníků cyklické vzdělávací akce se vykazuje u každé dílčí akce a počty se sčítají.

NÁVŠTĚVNÍCI ONLINE SLUŽEB

- **Návštěvníci online služeb** neboli **virtuální návštěvníci** využívají služby knihoven prostřednictvím sítě z domova nebo jiných vzdálených míst.
 - Vykazují se v oddíle V. Elektronické služby knihovny
- Pouhá návštěva webové stránky bez využití konkrétní online služby se eviduje samostatně a do celkového počtu virtuálních návštěv se nezahrnuje.

Návštěvnost knihoven

2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016

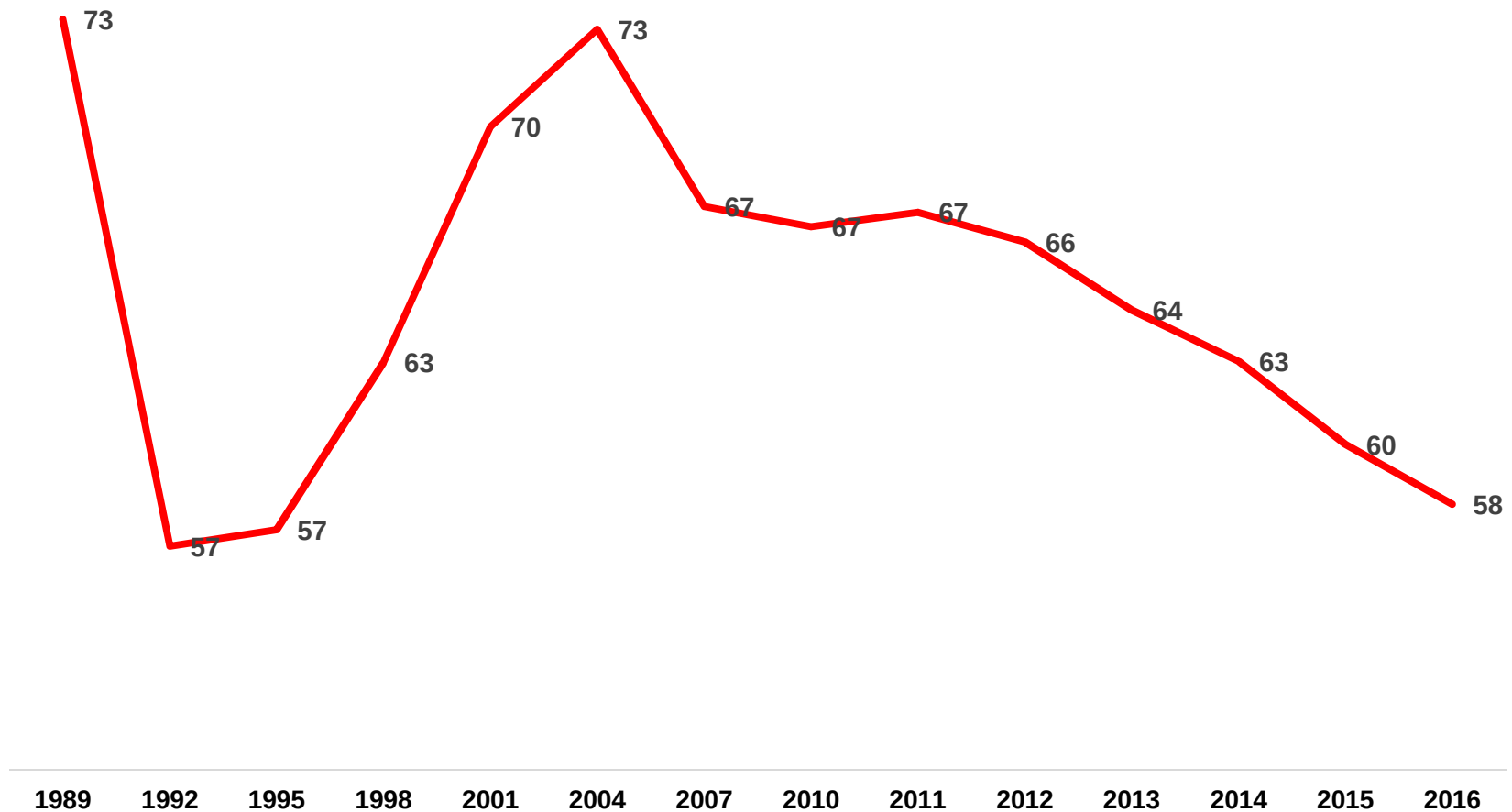
III. Výpůjčky

Výpůjčky fyzických dokumentů - tištěných knih, časopisů a dalších dokumentů na hmotném nosiči

Výpůjčky celkem (ř. 301)

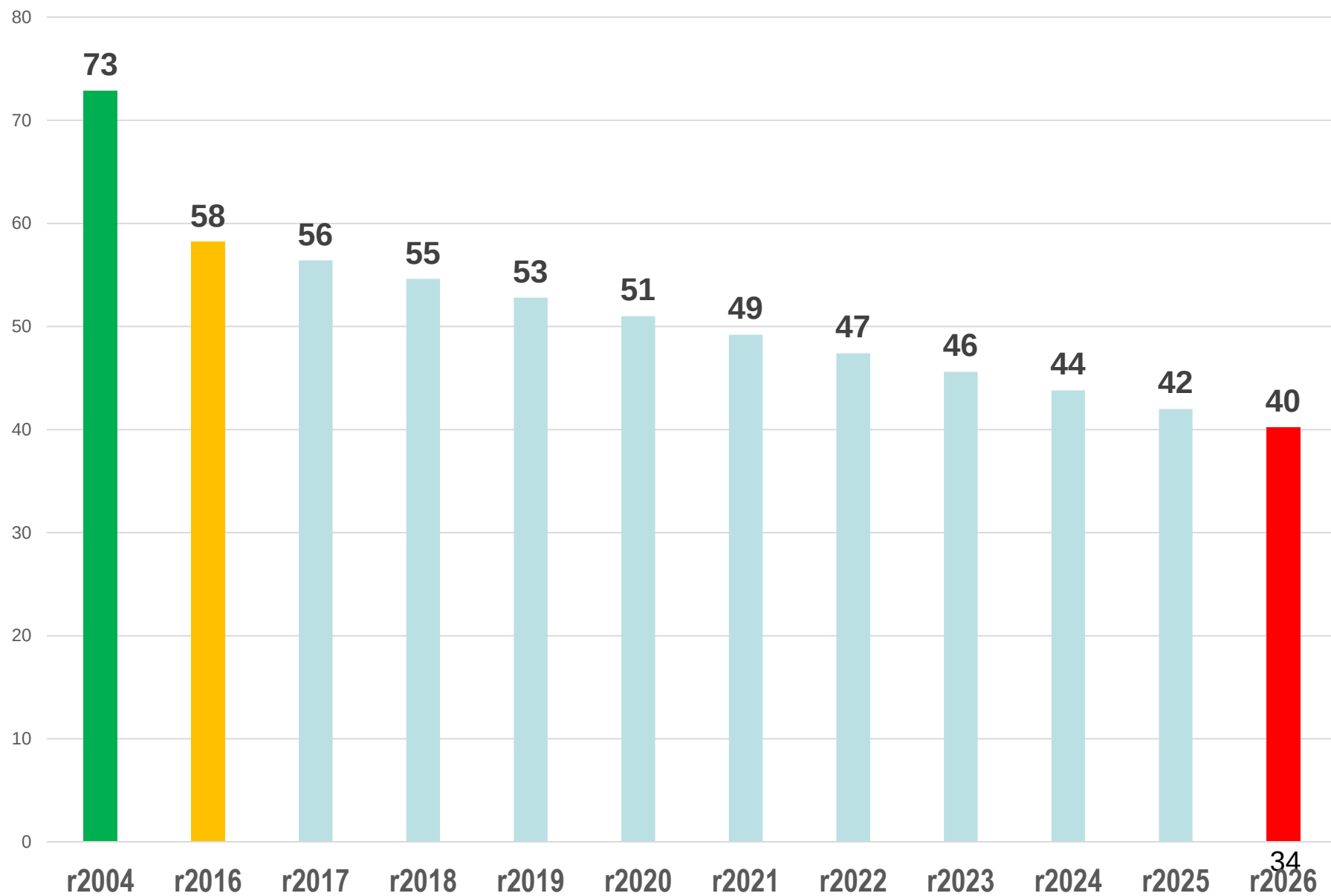
- Součet výpůjček jednotlivých druhů dokumentů
- Započítávají se všechny **evidované** výpůjčky (absenční, prezenční, prolongace)

Počet výpůjček (mil.)

Knihovny nemohou zůstat pouze tradiční půjčovnou knih

Možný trend vývoje počtu výpůjček (mil.)

III. Výpůjčky

Prezenční výpůjčky (ř. 316)

- Vykazují se pouze prezenční výpůjčky
evidované v AKS – pro knihovny s prezenčními
KF

Prolongace (ř. 317)

- Vykazuje se jako další výpůjčka pouze na
základě požadavku uživatele
- Nezahrnují se automaticky generované
prolongace AKS

III. Výpůjčky

Elektronické dokumenty (ř. 314)

- Výpůjčky elektronických dokumentů **na pevném nosiči** CD ROM, DVD
- Výpůjčky čteček e-knih – vykazuje se počet čteček nikoliv nahraných dokumentů

Nevykazují se zde e-výpůjčky e-knih a využívání elektronických zdrojů **online** (jsou vykazovány v oddíle V.)

III. Výpůjčky

Jiné (ř. 315)

- ostatní druhy dokumentů nezařazené v ř. 302-314
- např. **hry**, patenty, normy, firemní literatura apod.
- **Vykazování výpůjček neevidovaných dokumentů??**

III. Výpůjčky

- **0302 – 0305 výpůjčky:** pokud se na průkazku dospělého čtenáře půjčí dětská beletrie a nebo dětská naučná literatura, systém to vyhodnotí tak, že se jedná o výpůjčku krásné nebo naučné literatury dospělému uživateli (řádek 0302, 0303), i když tematicky to spadá do fondu dětského uživatele. A zase v opačném případě, pokud se na dětskou průkazku půjčí beletrie a nebo naučná literatura z fondu pro dospělé, systém to zahrne do výpůjček krásné a naučné literatury dětem (řádek 0304, 0305). Určující v tomto případě je, zda se jedná o dětského nebo dospělého čtenáře, nikoli jestli naučná literatura (nebo beletrie) pochází z fondu pro dospělého nebo dětského čtenáře.
- Je to tak správně? – bude upřesněno
- Respektovat jedno formální kritérium

IV. Další údaje

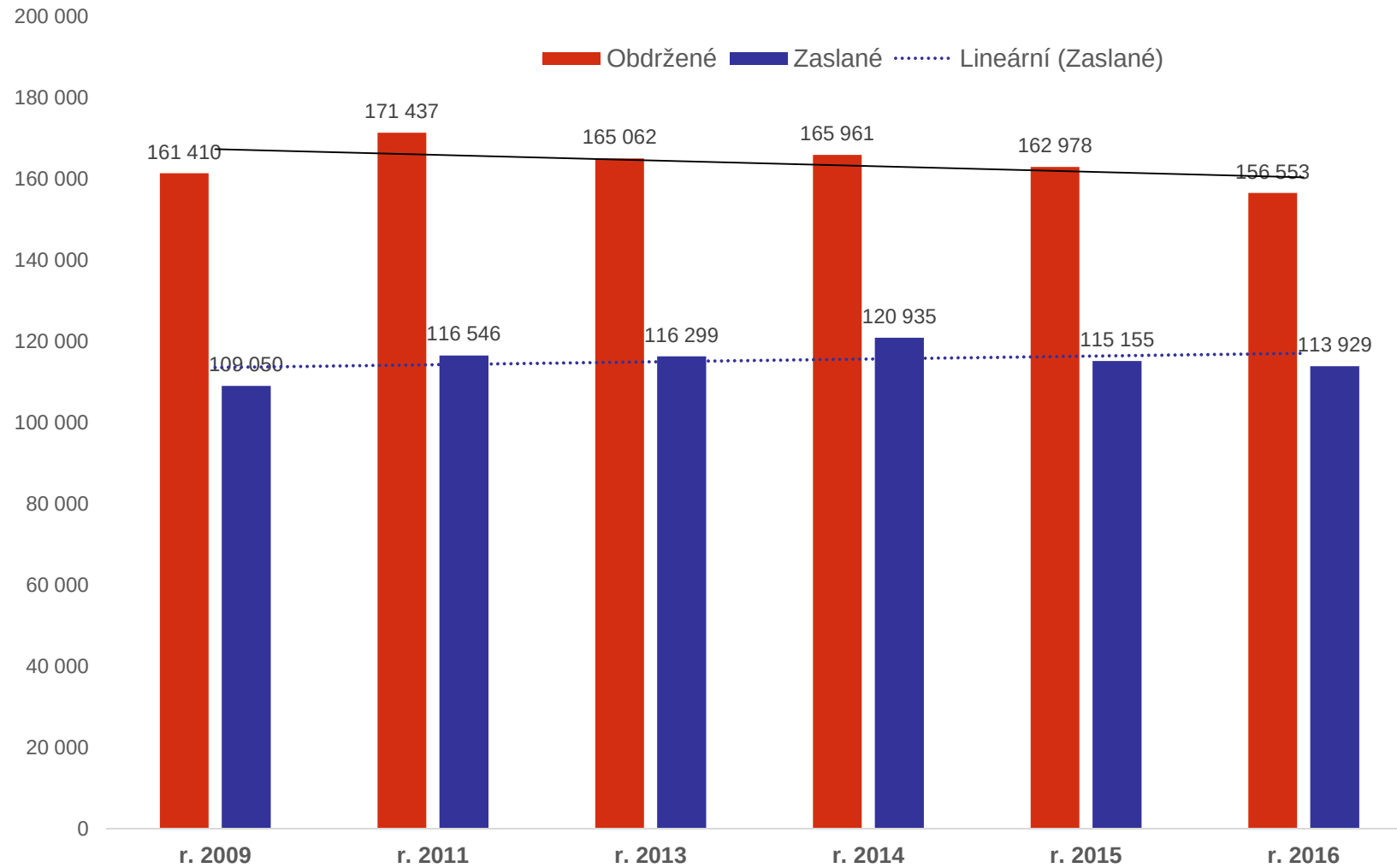
Meziknihovní výpůjční služba v rámci státu

Obdržené požadavky z jiných knihoven (ř. 401-402)

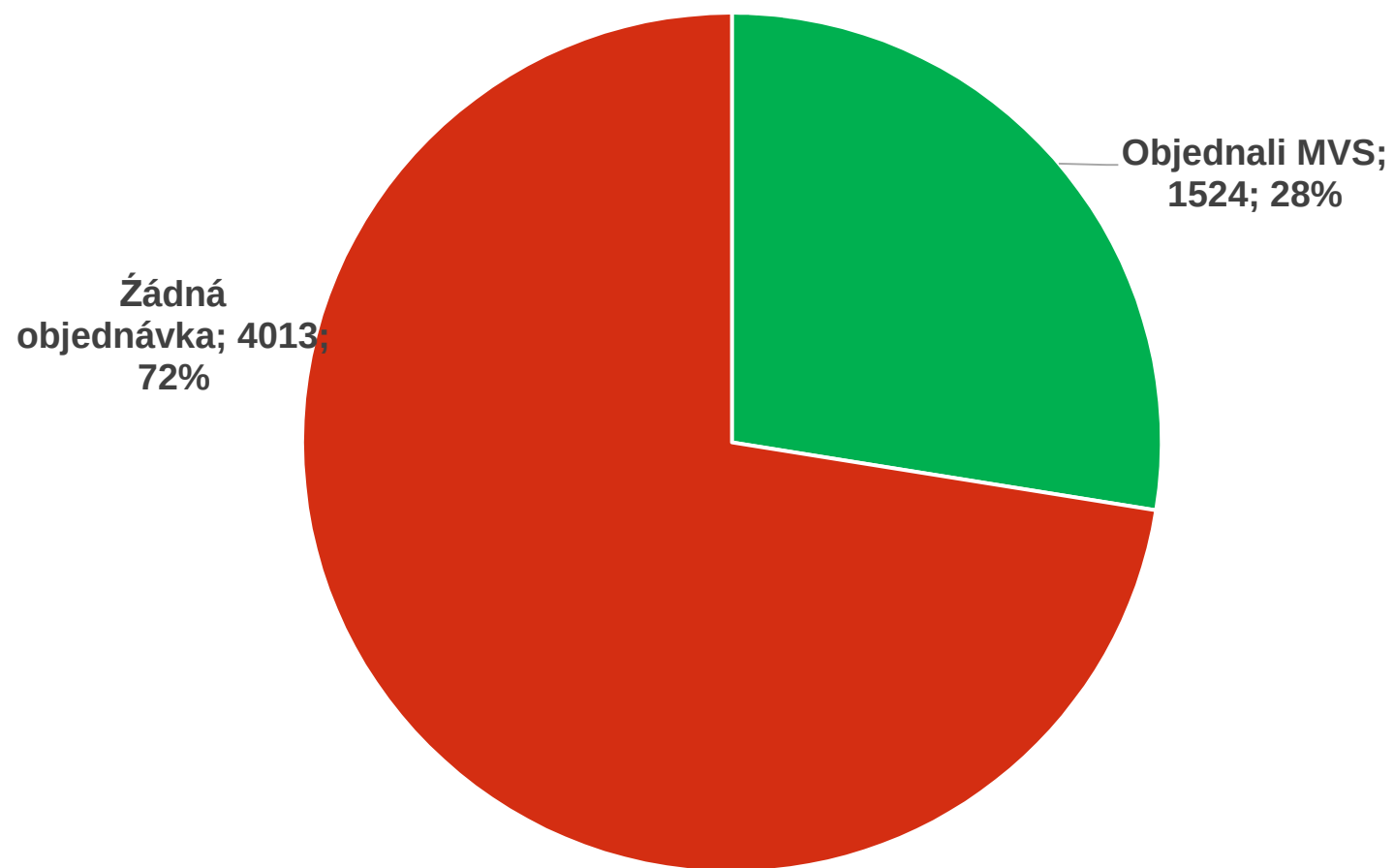
Zaslané požadavky jiným knihovnám (ř. 403-404)

- Počet požadavků
- Počet kladně vyřízených požadavků
 - Poskytnutí výpůjčky
 - Poskytnutí reprografické kopie
 - Službou EDD

Počty kladně vyřízených požadavků MVS

MVS by měla poskytovat každá knihovna (2016)

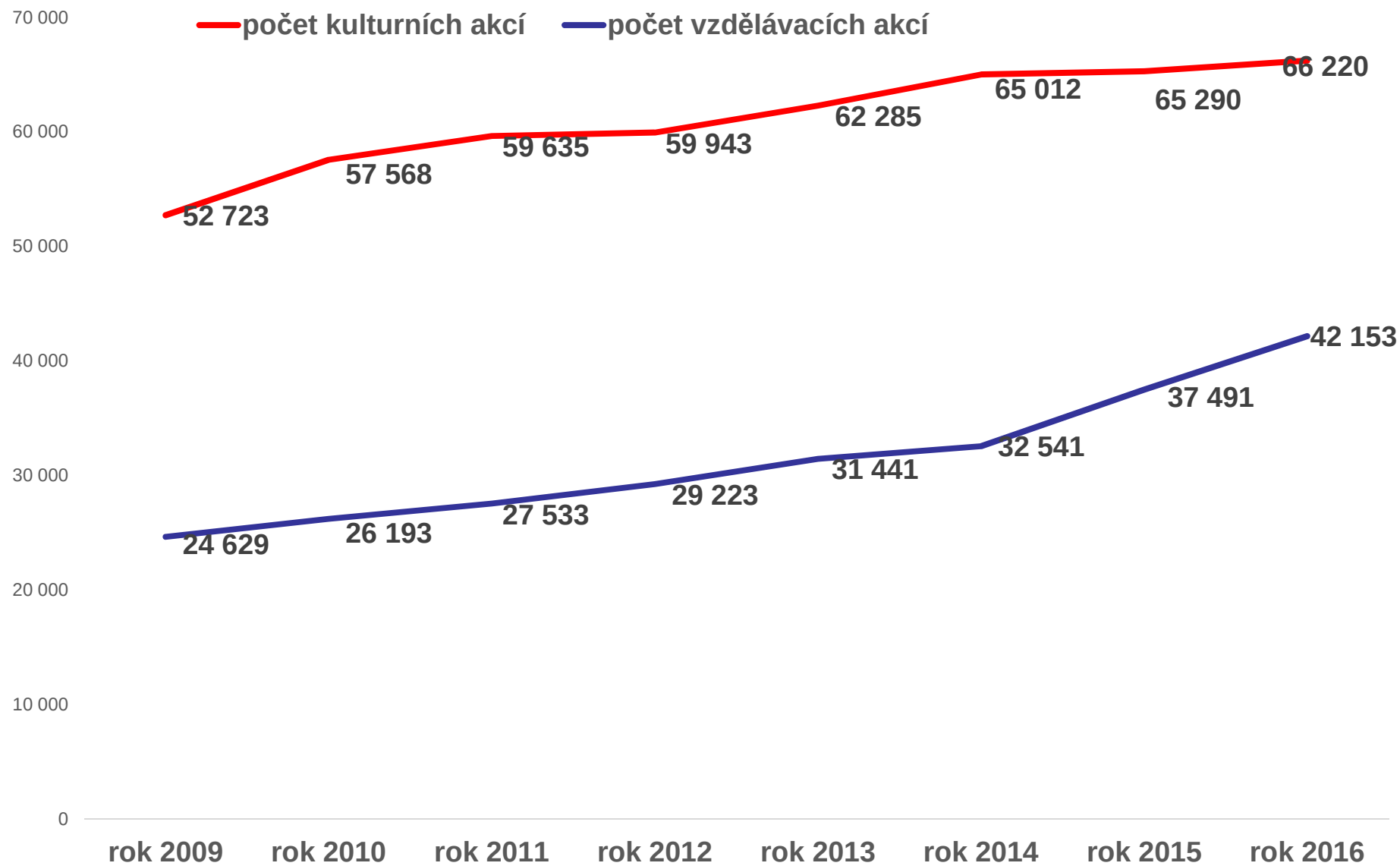
IV. Další údaje

Mezinárodní meziknihovní výpůjční služba

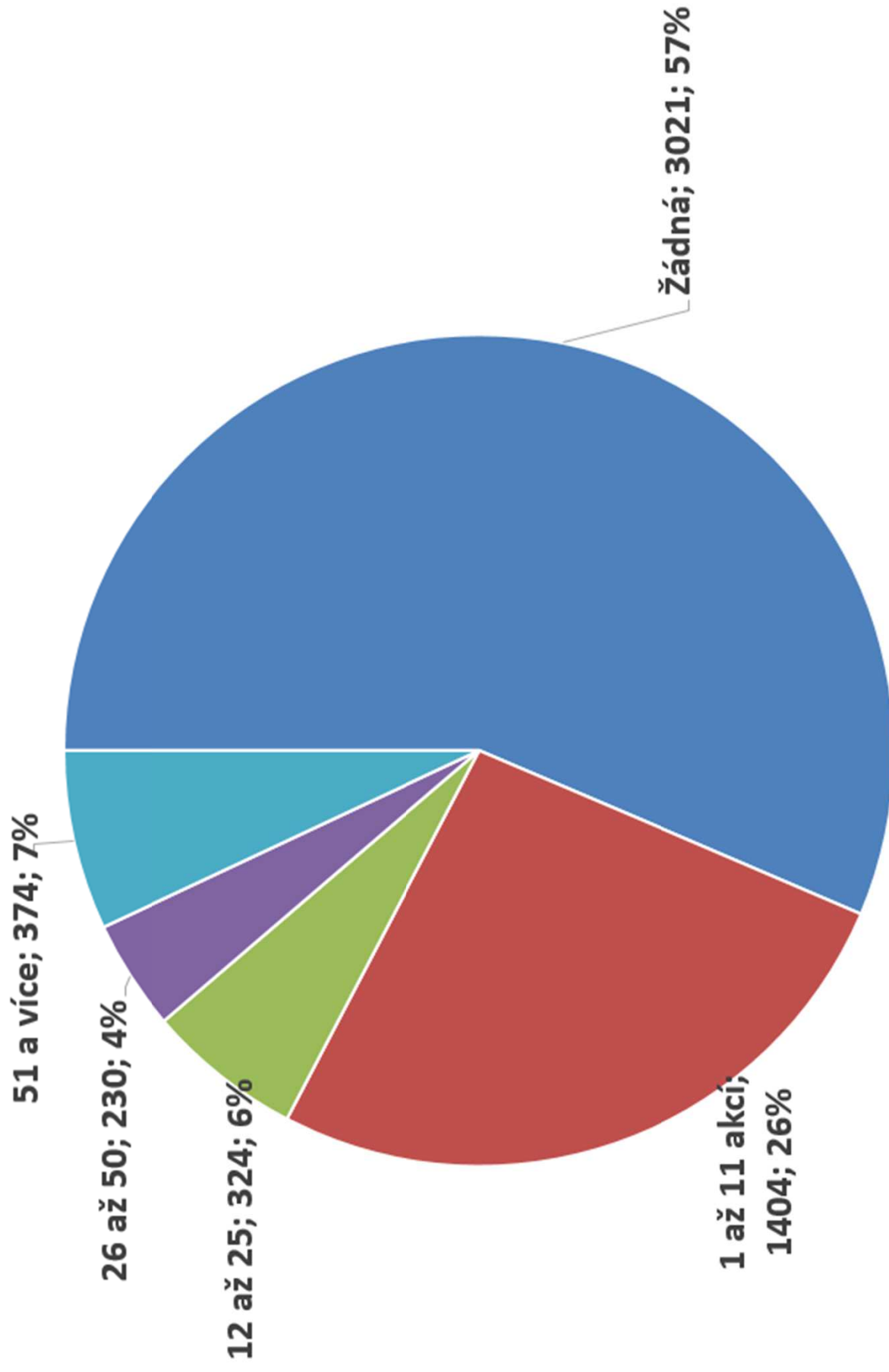
- Sledují se stejné statistické údaje jako u MVS
- Je realizována mezi knihovnami různých států
- Garantem služeb je ze zákona 6 vybraných knihoven (NK ČR, NTK, Knihovna AV ČR, MZK, VKOL, NLK)
- Knihovna, která žádá o službu prostřednictvím těchto knihoven ji vykazuje v kategorii Meziknihovní výpůjční služba v rámci státu

IV. DALŠÍ ÚDAJE

- **Vzdělávací akce**
- **Kulturní akce**
 - Vykazujeme zvlášť (viz definice)
 - U sporných akcí vždy záleží na posouzení
 - **Cyklické akce** – vykazují se všechny lekce daného cyklu
 - Pokud se v knihovně uskuteční akce **jiné organizace**, kterou knihovna nepořádá – **nevykazuje se, např. pronájem????**
 - Knihovna jako hlavní pořadatel – **vykazuje se**

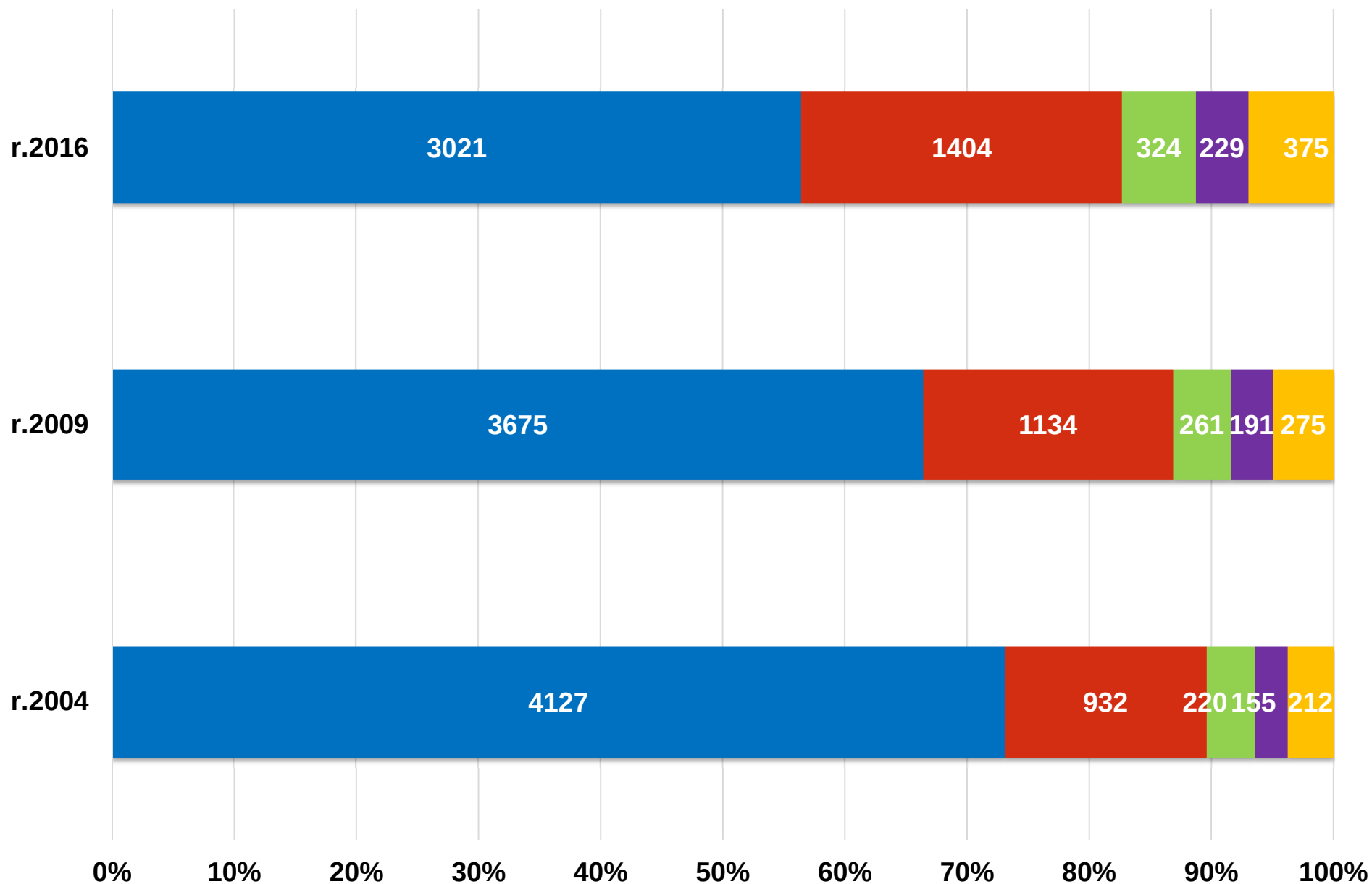

Kdo dělá vzdělávací a kulturní akce? (2016)

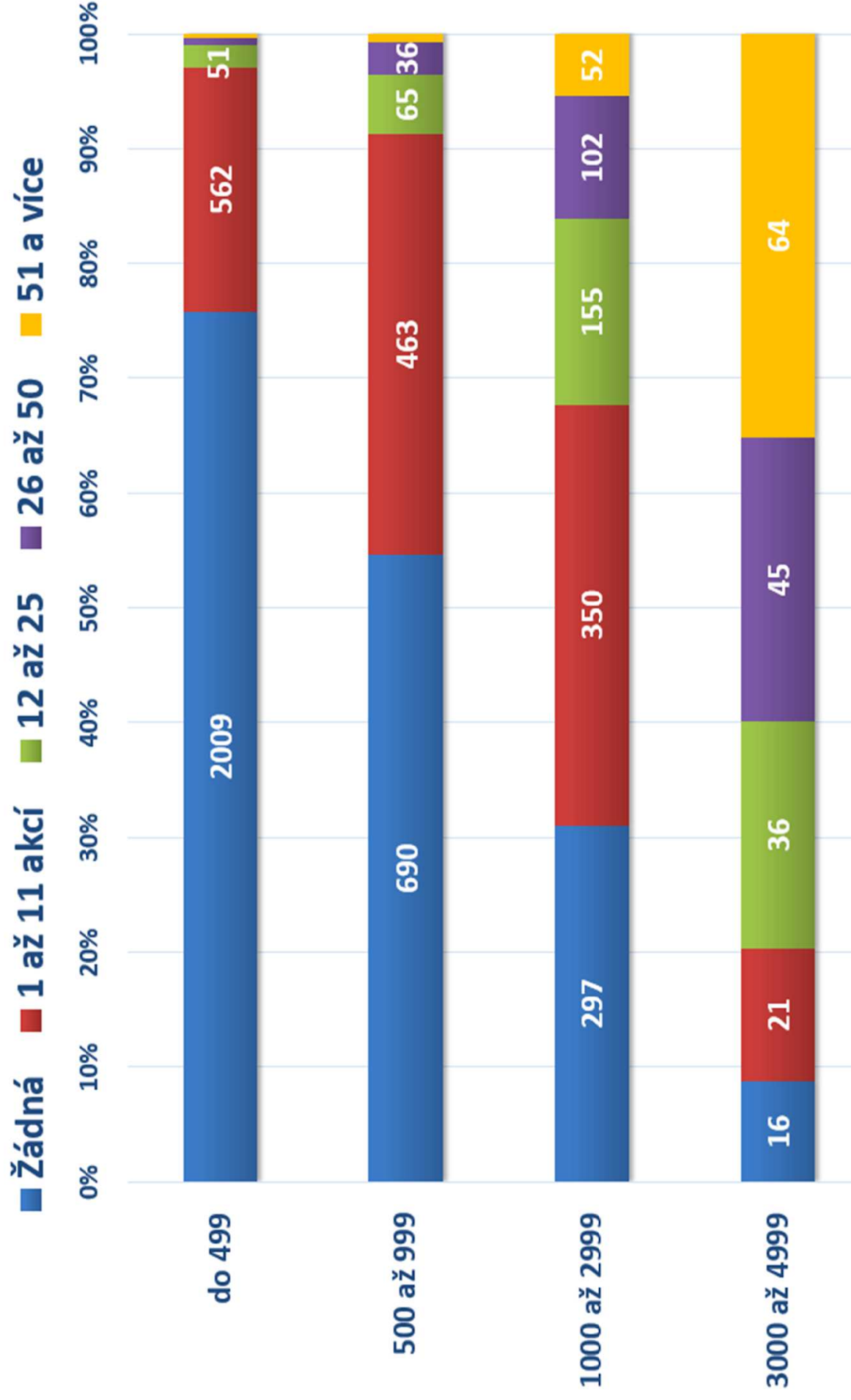
Počet vzdělávacích a kulturních akcí

■ Žádná akce ■ 1 až 11 akcí ■ 12 až 25 ■ 26 až 50 ■ 51 a více

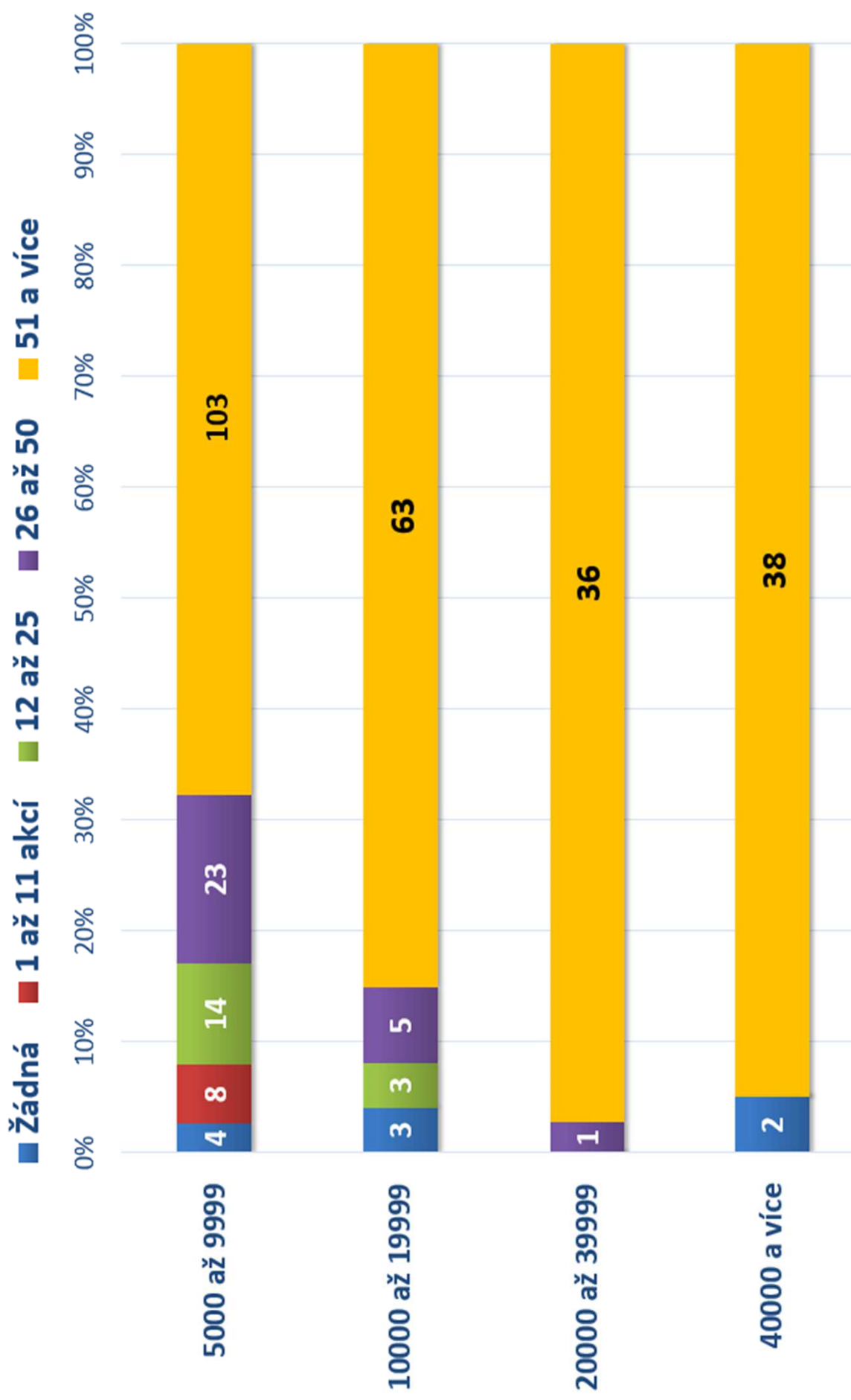
Kulturní a vzdělávací akce 2016

(knižovny do 5 000 obyvatel)

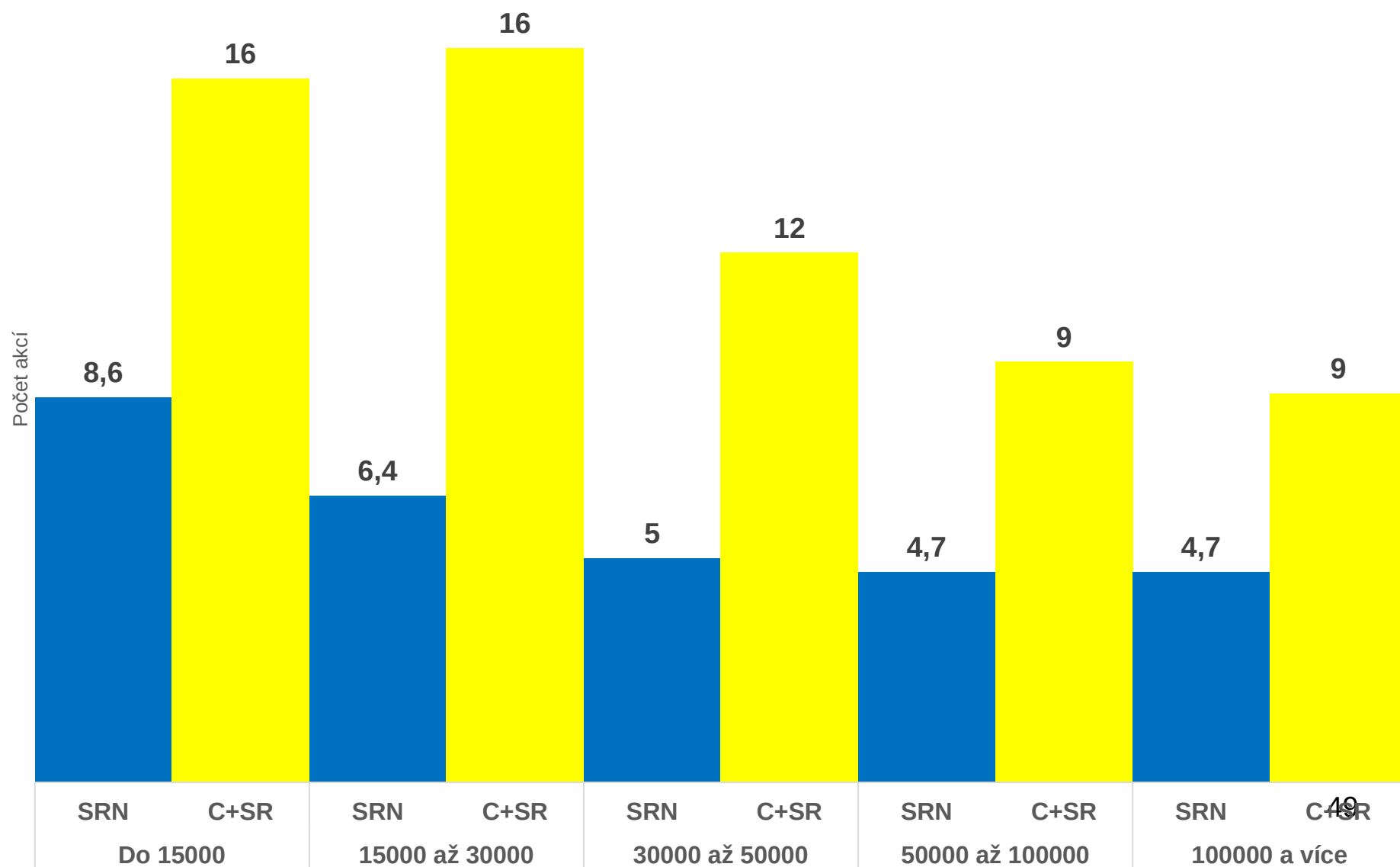

Kulturní a vzdělávací akce 2016

(knihovny do 5 000 obyvatel)

Kult. a vzdělávací akce na 1000 obyv. Srovnání SRN – ČR + SR

IV. DALŠÍ ÚDAJE

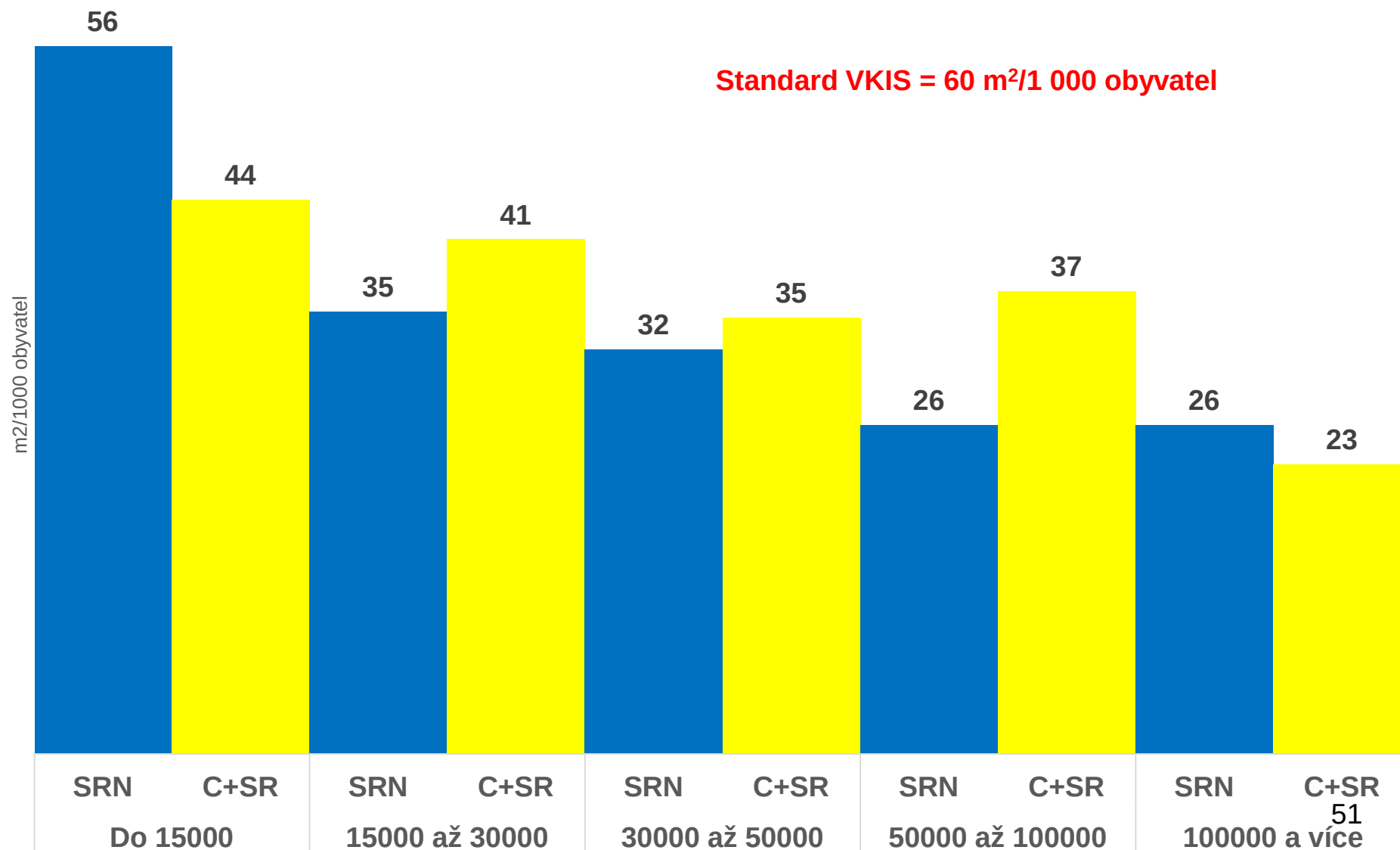
- **Plocha knihovny pro uživatele v m²**
 - **Plocha informačního centra** (nebo jiných částí) se započítává do plochy knihovny pouze v případě, že se zde také poskytují knihovnické služby.

„Zahrnuje celkovou užitnou plochu knihovny určenou návštěvníkům (v hlavní budově a pobočkách), např. volný výběr, studovny, čítárny včetně letních čítáren, přednáškové (divadelní) sály apod.

Nezahrnují se uzavřená skladiště, schodiště, vstupní prostory, sociální zařízení atd. Je možné zahrnout plochu např. informačního centra nebo jiné části, pokud poskytuje knihovnické a informační služby.“

Plocha na 1000 obyv.

Srovnání SRN – ČR + SR

IV. DALŠÍ ÚDAJE

- **Kopírovací služby (0430)**
 - Ano - NE
 - Knihovna vykazuje kopírovací služby, i když za ně **nevybírá** poplatky.
- V roce 2016 poskytovalo kopírovací služby 1283 knihoven (z 5353)
- **Pokud se poskytují kopírovací služby za úplatu, je nutné hradit poplatky Dii**

IV. DALŠÍ ÚDAJE

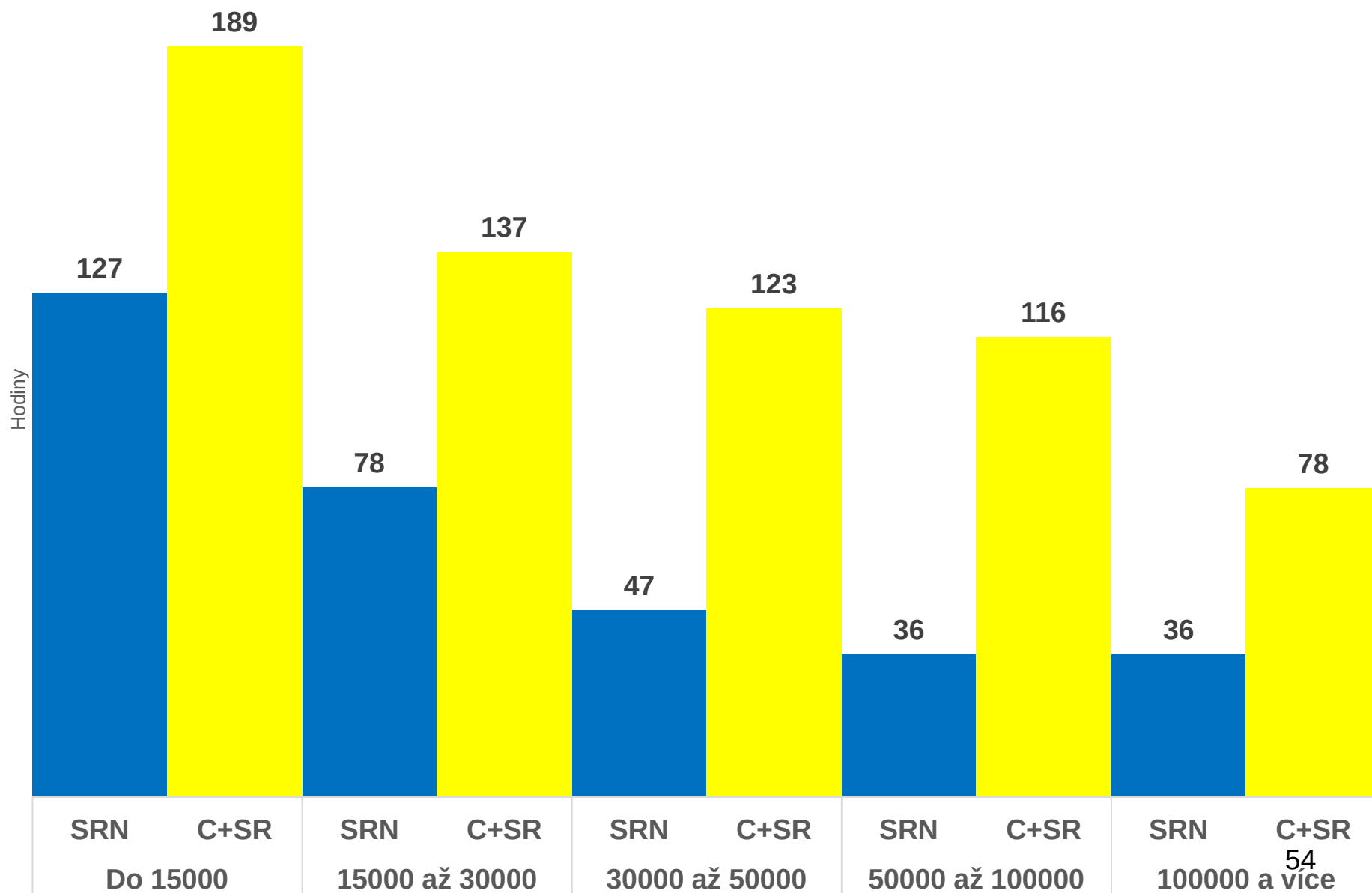
- **Počet hodin pro veřejnost týdně**
 - Úprava definice kvůli lepší srozumitelnosti, vykazování zůstává stejné

*„Uvede se počet hodin, během nichž je knihovna přístupna veřejnosti. **V jednotlivých dnech se započítává vždy provozní doba nejdéle otevřeného útvaru nebo pobočky.** Celkové provozní doby jednotlivých útvarů a poboček za týden se nesčítají.“*

*Uvádíme **vždy standardní provozní dobu***

Benchmarking: jiný způsob výpočtu: roční provozní doba

Roční provozní doba na 1000 obyvatel Srovnání SRN – ČR + SR

V. Elektronické služby knihoven

- **Webové stránky**
- Sleduje se, zda knihovny mají webové stránky a elektronický katalog knihovny (OPAC) na internetu
 - Zmínka o knihovně na webu není webová stránka
 - Šablony - Webnode
- **Počet návštěv webové stránky odkudkoliv**
- **Počet vstupů do elektronického katalogu** a počet vstupů do elektronického výpůjčního protokolu (tj. vstup uživatele do vlastního čtenářského konta) z prostoru knihovny a mimo něj
- **Počty vstupů jsou sledovány automatizovaně**

V. Elektronické služby knihoven

Možné problémy, dotazy

- Jak vykázat webovou stránku knihovny, když je **sekcí webu obce** a jak vykázat počet návštěv této stránky (sekce nemá samostatné počítadlo)?
- Může knihovna vykázat, že má elektronický katalog na internetu, pokud je její knihovní fond uveden pouze v souborném regionálním katalogu (vlastnictví fondu je označeno a lze z něj i objednávat)?

– **Ano**

V. Elektronické služby knihoven

Počet **vlastních** specializovaných databází (ř. 508)

- Databáze, které knihovna **sama vytváří**
- Jejich obsah je speciálně tematicky, regionálně nebo jinak vymezen
- Jsou zpřístupněné uživatelům - místně nebo vzdáleně prostřednictvím internetu
- **Nezapočítává se elektronický katalog knihovny (OPAC)**

V. Elektronické služby knihoven

Počet licencovaných elektronických informačních zdrojů (ř. 509)

- Online databáze, jednotlivé informační zdroje (např. báze zpřístupňované přes rozhraní EBSCO, ANOPRESS)
- Přístup: licence, předplatné, nákup
- **Nezapočítává se: elektronický katalog knihovny, AKS, volné zdroje, testovací přístupy apod.**

V. Elektronické služby knihoven

- **Počet vstupů do EIZ a databází z prostoru knihovny a mimo něj (ř. 510-511)**
 - Počet vstupů do vlastních i licencovaných databází a informačních zdrojů
 - Statistiky dodává poskytovatel databáze, u konsorciálních licencí vedoucí konsorcia
- **Nezapočítávají se vstupy do elektronického katalogu knihovny a uživatelského konta**

V. Elektronické služby knihoven

Počet zobrazených (stažených) digitálních dokumentů (ř. 512)

- Zpřístupnění dokumentu nebo jeho části **na časově neomezenou dobu**
(článek, kapitola z knihy, obrázek)
- Z vlastních specializovaných databází
- Z licencovaných EIZ
- Digitalizovaných dokumentů (součást fondu)
- **Nezapočítává se stažení obálky, obsahu**

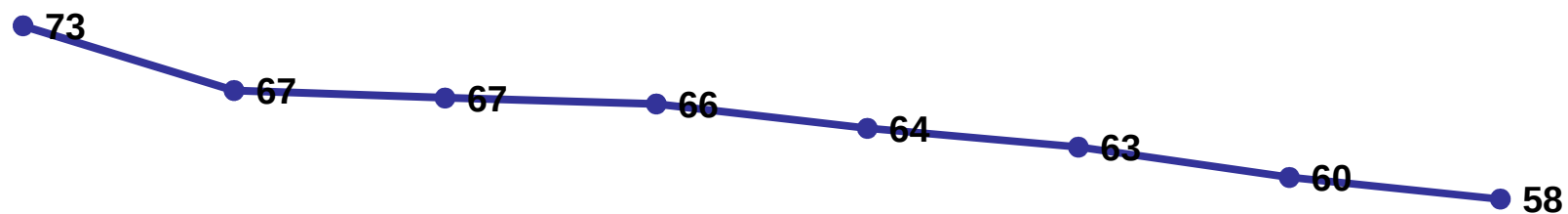
V. Elektronické služby knihoven

Počet e-výpůjček e-dokumentů (ř. 513)

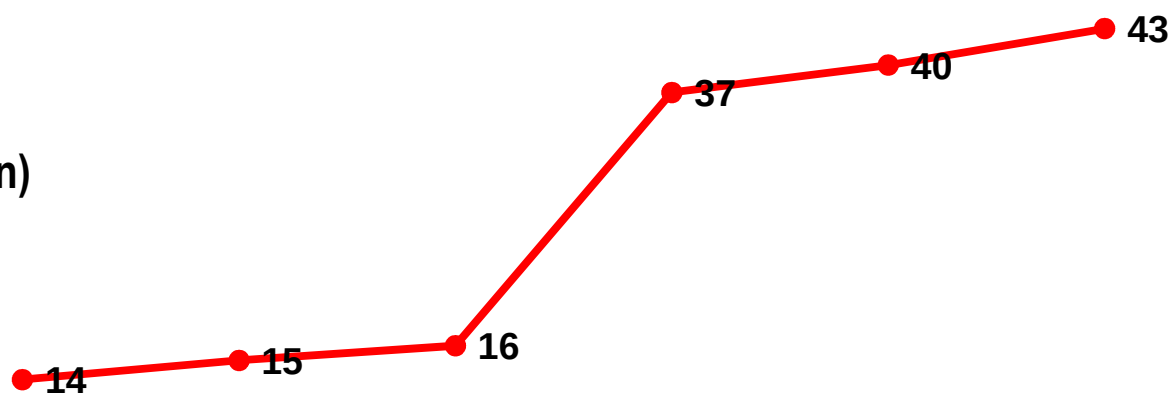
- Přenos obsahu dokumentu na zařízení uživatele **na časově omezenou dobu** (nejčastěji výpůjčka e-knihy)
- Např. výpůjčky eReading, Flexibooks, Ebrary, EBSCO

Využívání tištěných a digitálních dokumentů

Počet výpůjček Stažené digit. dokumenty

Digitální služby vykázalo
pouze 43 knihoven
V roce 2016 bylo evidováno
50 000 e-výpůjček (90 knihoven)

r. 2004

r. 2007

r. 2010

r. 2012

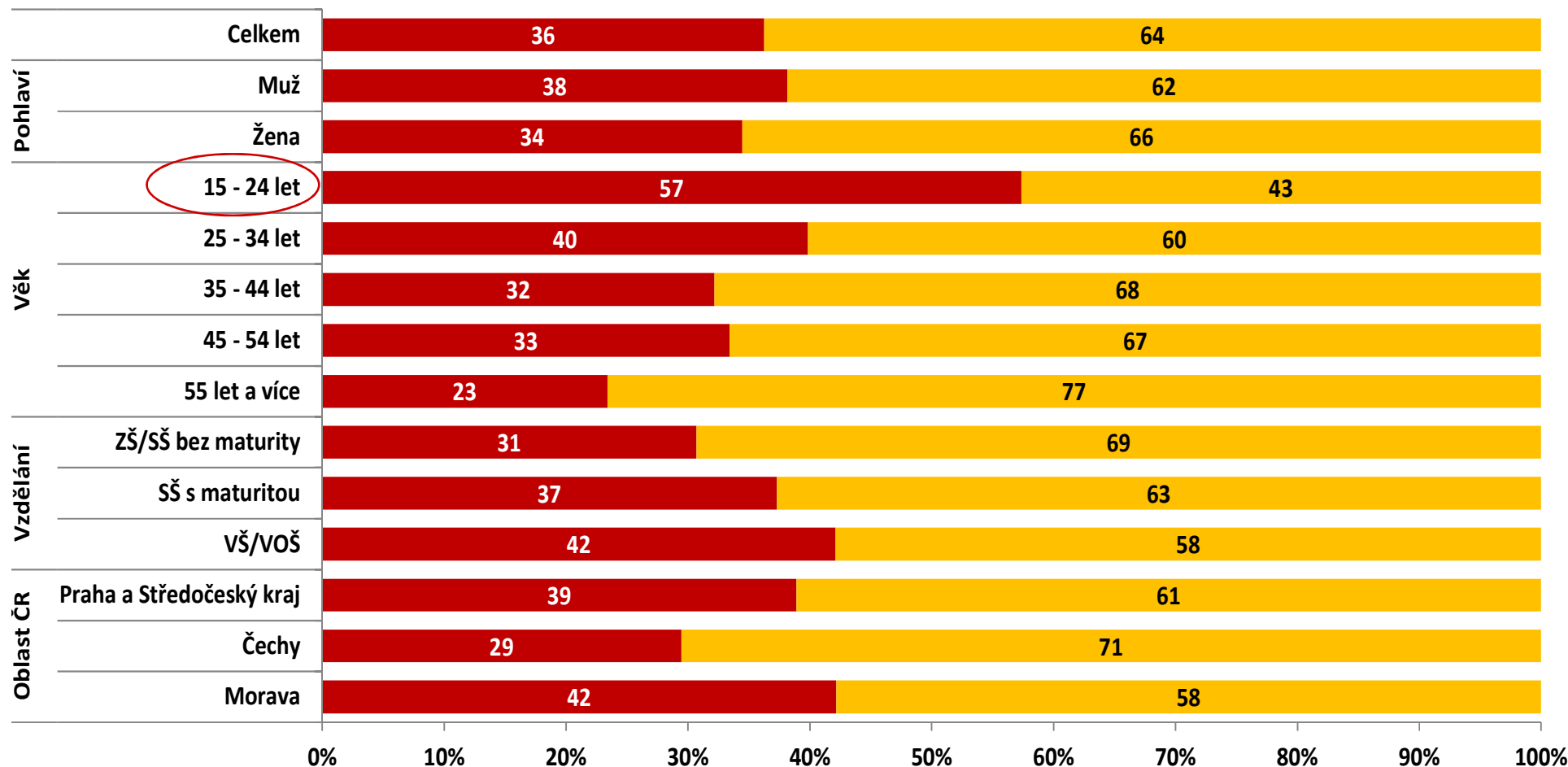
r. 2013

r. 2014

r. 2015

r. 2016⁶²

Čtete knihy v elektronické podobě?

57% mladých lidí 15 – 24 let odpovídá ANO

V. Elektronické služby knihoven

Online informační služby

(počet zodpovězených dotazů) (ř. 514)

- Dotazy uživatelů přijaté a zodpovězené elektronickou cestou
- Např. služby typu Ptejte se knihovny včetně chatu, Napište nám, dotazy ze sociálních sítí, zaslané e-mailem...
- **Nezapočítávají se odpovědi na ankety umístěné na webu**

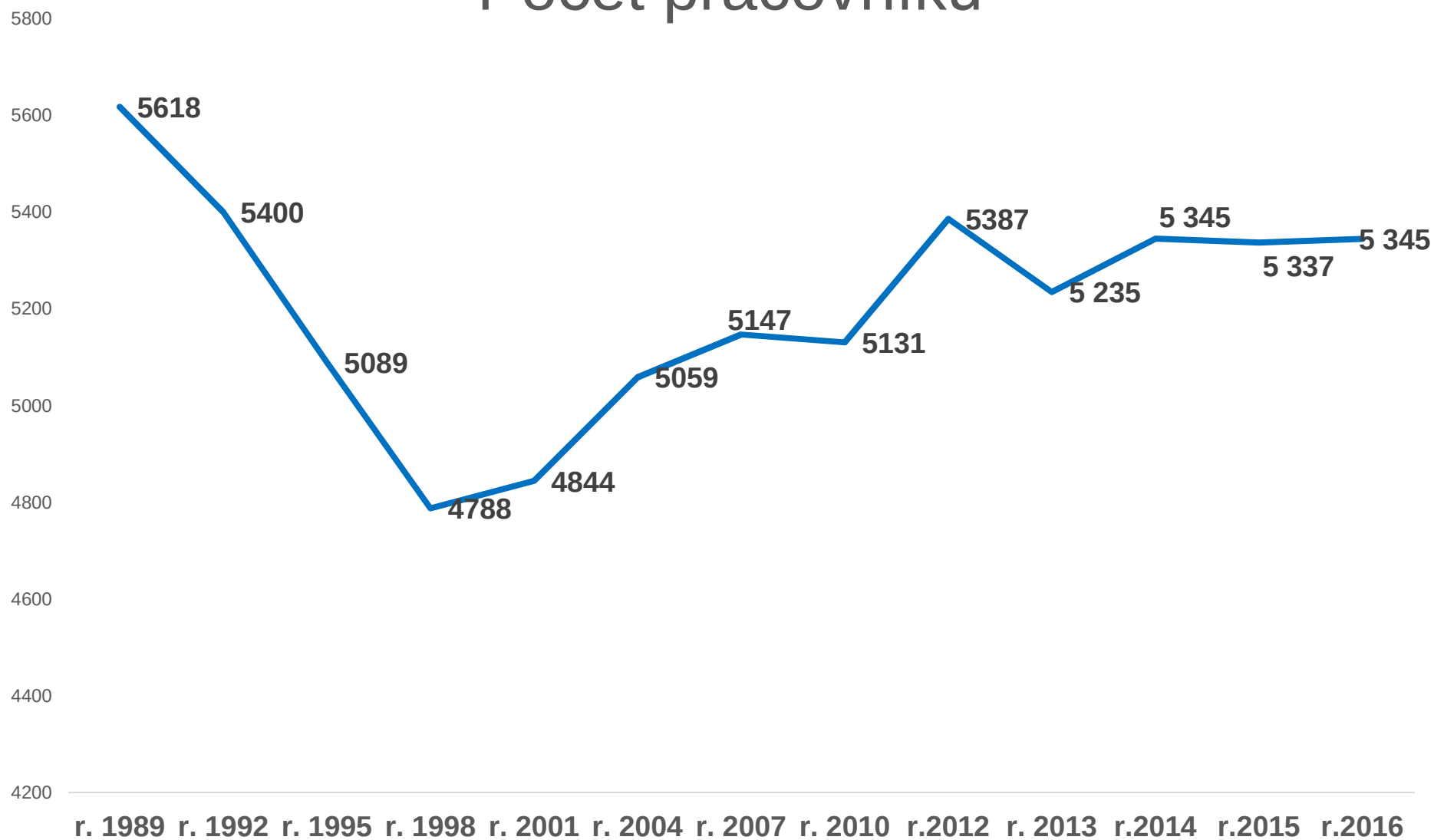
VI. Zaměstnanci

Ř. 601- 608 vykazují se **pouze zaměstnanci se smlouvou o pracovním poměru**

Počet zaměstnanců (**přepočtený stav**) (ř. 601)

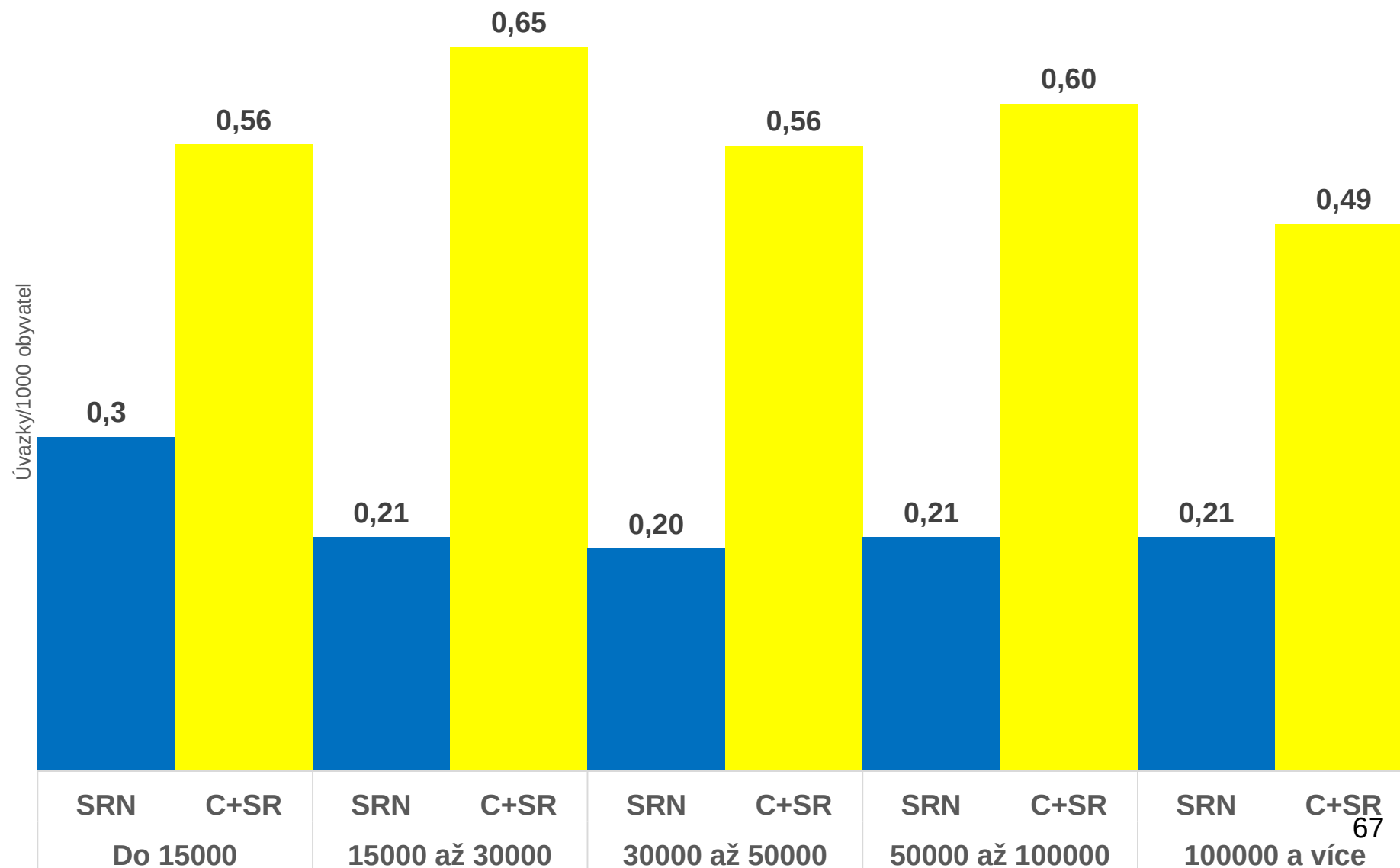
- Vykazuje se celoroční průměr evidenčního počtu zaměstnanců přepočtený na plné úvazky

Počet pracovníků

Počet pracovníků na 1000 obyvatel

Srovnání SRN – ČR + SR

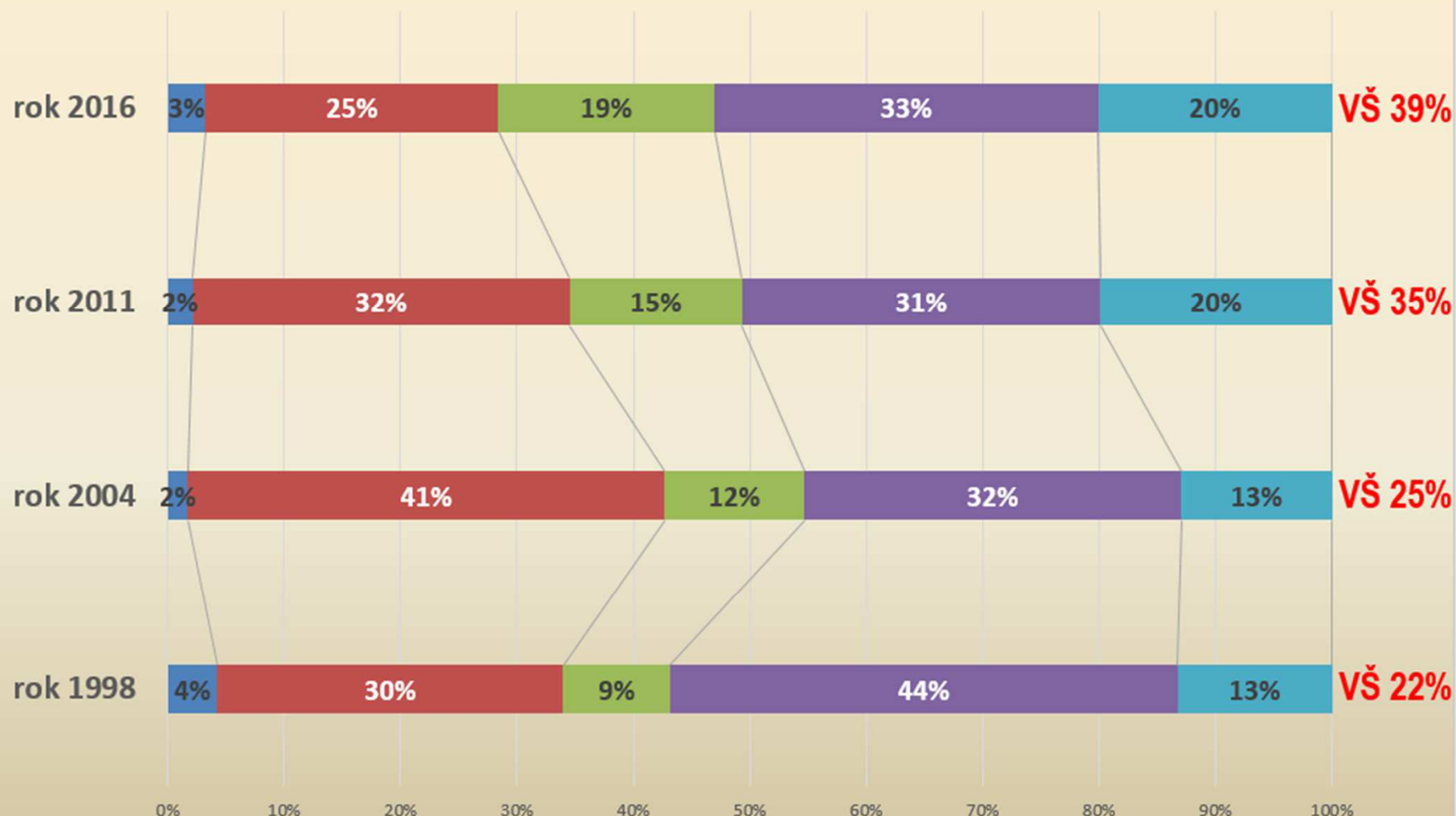
VI. Zaměstnanci

Odborní zaměstnanci knihovnického směru
(ř. 602, 603, 606)

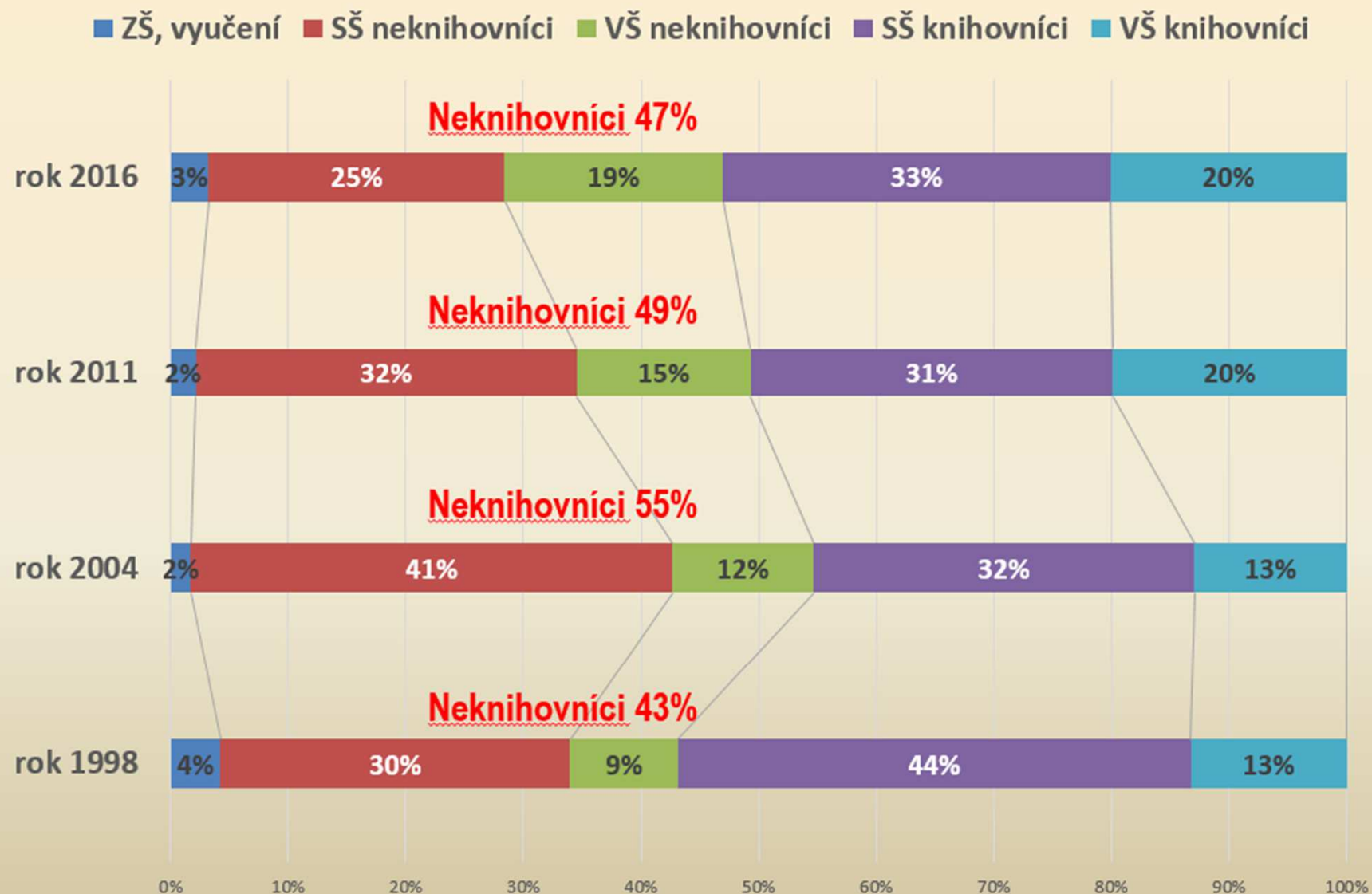
- Pracovníci, kteří získali kvalifikaci z knihovnictví nebo oblasti informačních věd absolvováním vysokoškolského, vyššího odborného nebo středoškolského studia **nebo absolvovali akreditovaný rekvalifikační knihovnický kurz** (NK, MZK, VK Olomouc, MSVK, Plzeň) **nebo od roku 2016 složili příslušnou zkoušku v rámci Národní soustavy kvalifikací**

Vzdělání: knihovníci a neknihovníci - trendy %

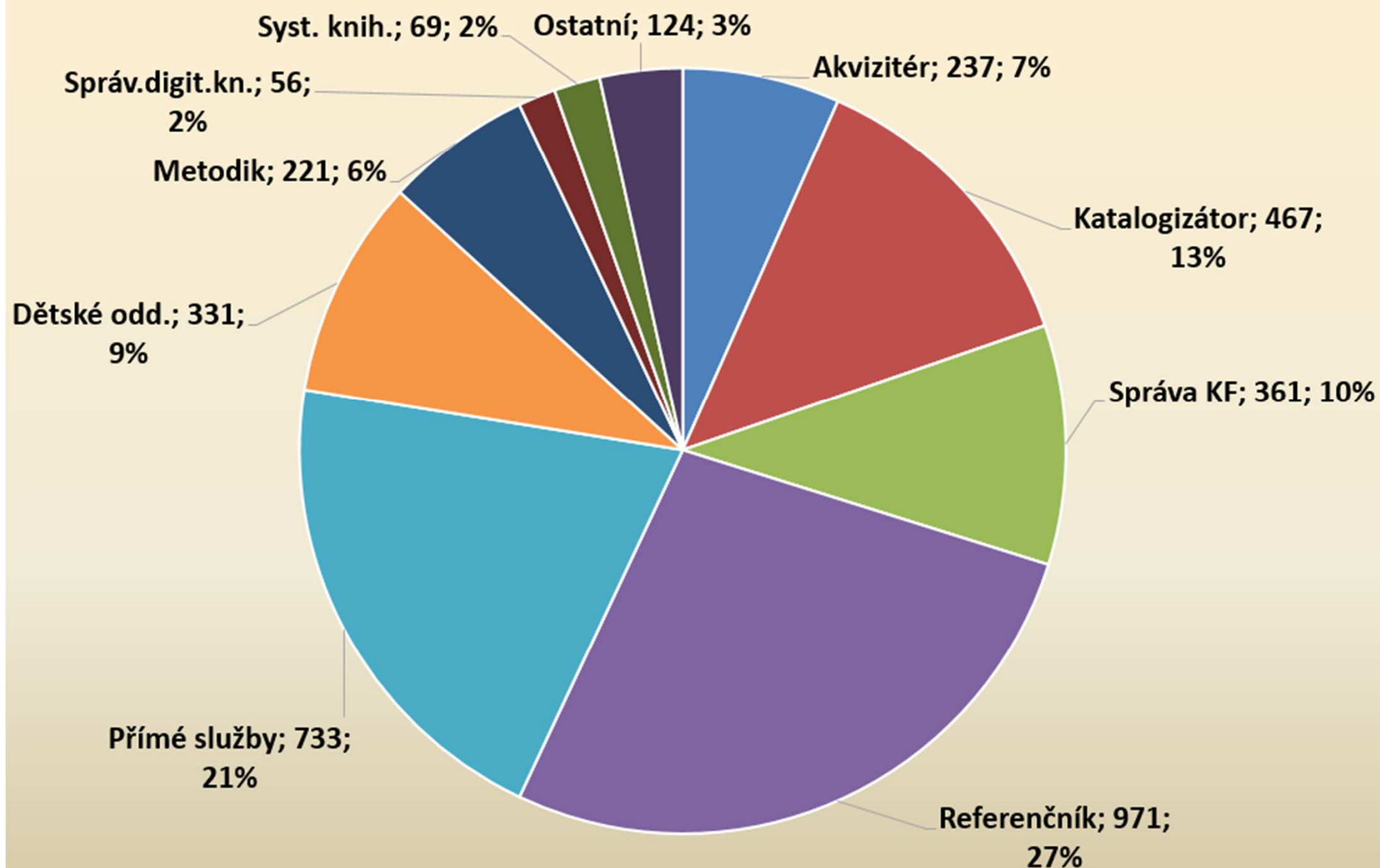
■ ZŠ, vyučení ■ SŠ neknihovníci ■ VŠ neknihovníci ■ SŠ knihovníci ■ VŠ knihovníci

Vzdělání: knihovníci a neknihovníci - trendy %

Rozložení knihovnických pozic - všechny knihovny

VI. Zaměstnanci

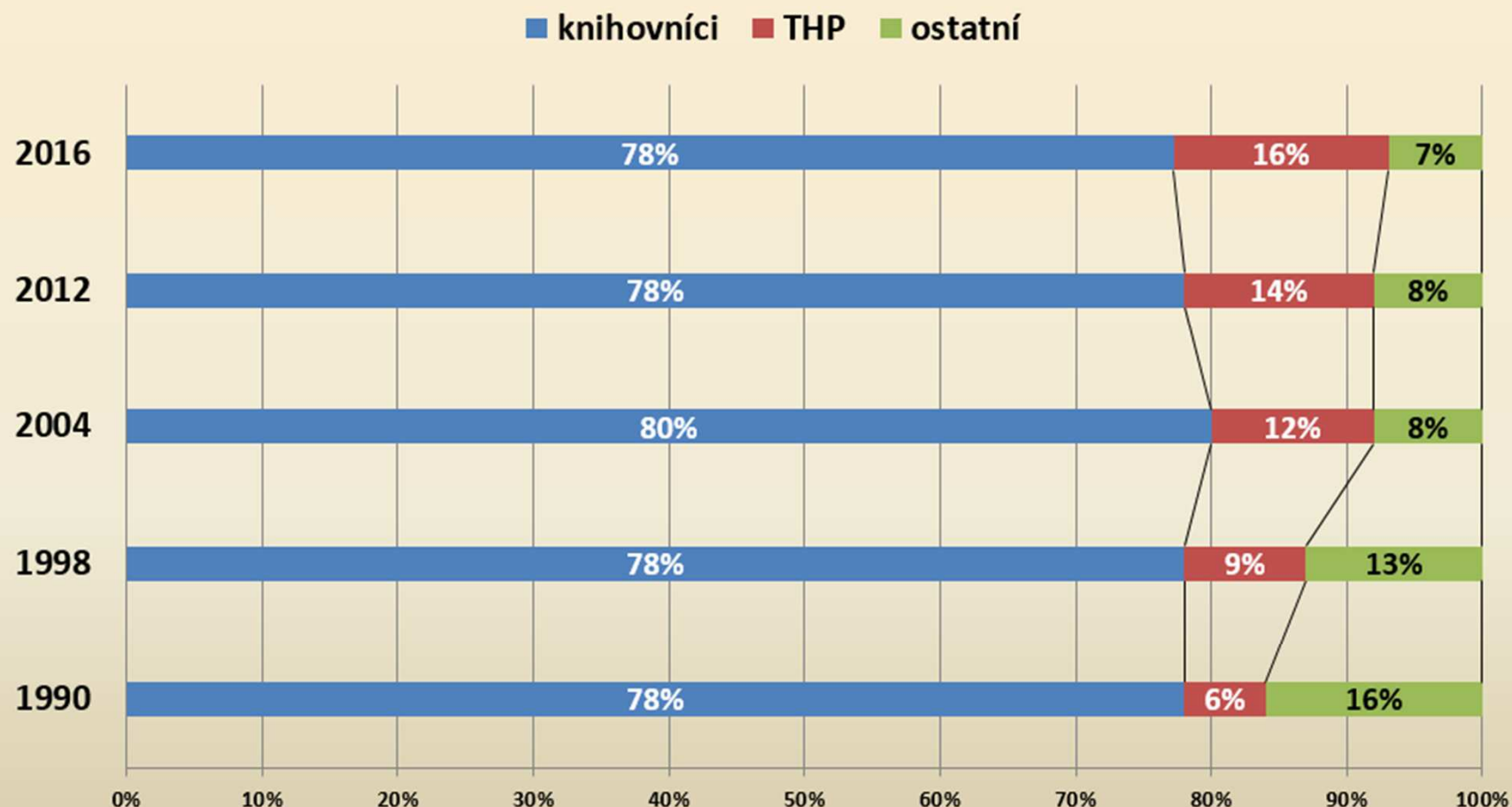
Ostatní odborní pracovníci (ř. 604, 605, 607)

- Kvalifikovaní pracovníci s vysokoškolským, vyšším odborným nebo úplným středoškolským vzděláním v ostatních oborech

Ostatní (ř. 608)

- Zaměstnanci bez uvedené kvalifikace v ř. 602-607 (a to i tehdy když pracují na knihovnickém místě)
- Počet úvazků zaokrouhlovat na 2 desetinná místa

Vývoj profesní struktury zaměstnanců knihoven

VI. Zaměstnanci

Dobrovolníci (ř. 609-610)

- Bez nároku na finanční odměnu
- Dobrovolně na základě své vůle
- Není pracovněprávní vztah
- Starší 15 let (do 18 let souhlas rodičů)
- Vykazuje se
 - fyzický počet osob
 - součet všech odpracovaných hodin dobrovolníky ročně

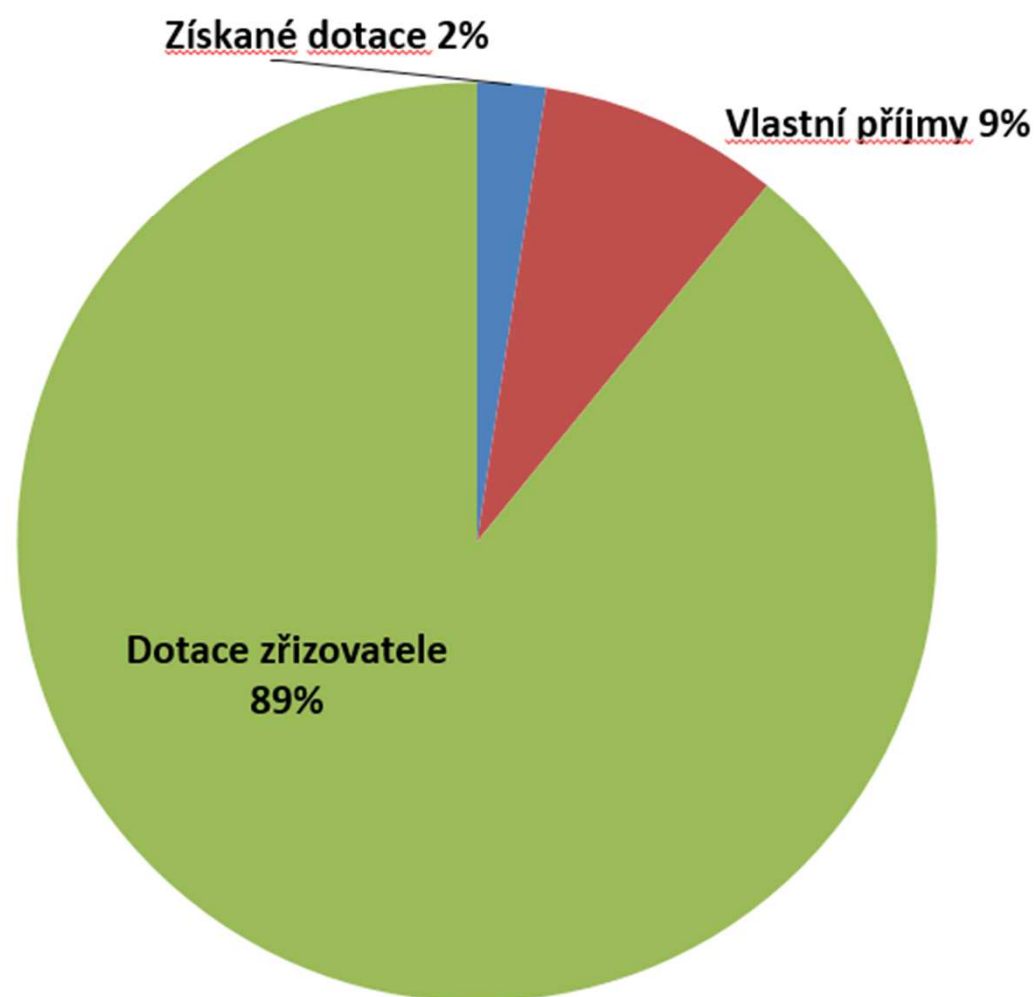
Pracovníci na DPP a DPČ

- Jejich **počet se** ve výkazu KULT (MK) 12-01 **nesleduje**
- Vykazuje se čerpání mzdových prostředků na dohody v položce ostatní osobní náklady (oddíl VIII., ř. 805)
- Možné problémy:
 - vzniká dojem, že v knihovně pracuje 0 pracovníků
 - nechtějí uvádět finanční odměny

VII. Příjmy, výnosy

- Tržby za **vlastní výkony** (0701)
 - Poplatky z prodlení, registrace uživatelů
 - Provoz antikvariátu a jiné hospodářské činnosti knihovny
- Příjmy z **hlavní činnosti** (0702)
 - Pouze poplatky z prodlení, registrace uživatelů

Příjmy veřejných knihoven (knihovny v městech 20 až 40 000 obyvatel)

Zdroje:

- Státní rozpočet
- Kraj
- Obec
- Ostatní
- Vlastní příjmy

VII. Příjmy, výnosy

- **Příspěvky, dotace a granty ze státního rozpočtu (0703)**
 - Příjmy z dotačních programů VISK, K21

Ekonomická část – vyplňuje se na 2 desetinná místa

VII. Příjmy, výnosy

- Příspěvky, dotace a granty na provoz z **rozpočtu kraje (0704)**
 - Finanční prostředky na výkon regionálních funkcí
 - Krajské granty

VII. Příjmy, výnosy

- Příspěvky, dotace a granty na provoz z **rozpočtu obce (0705)**
 - Pravidelná roční částka od obce na provoz
 - Včetně mimořádných příspěvků či dotací od obce

VII. Příjmy, výnosy

- Příspěvky, dotace a granty na provoz od **ostatních subjektů (0706)**
 - Např. příspěvek 3000 Kč od SKIP na projekt Maraton čtení
 - Nadace OKD, Nadace ČEZ a řada dalších
 - Příspěvky obcí na nákup knih do výměnného fondu
 - Příjmy z EU, příjmy na přeshraniční projekty

VII. Příjmy, výnosy

- Ostatní provozní výnosy výše neuvedené (0710)
 - Např. proplacení pojistné události

VII. Příjmy, výnosy

- Příjmy (výnosy) celkem (0711)
 - Součet všech příjmů

Výdaje

VIII. VÝDAJE, RESP. NÁKLADY

		Č. ř.
a		1
Spotřeba materiálu, energie, zboží a služeb		0801
z toho nájem		0802
Osobní náklady (součet ř. 0804 až 0807)		0803
v tom	mzdy (resp. platy)	0804
	ostatní osobní náklady	0805
	náklady na zdravotní a sociální pojištění	0806
	zákonné sociální náklady	0807
Náklady na pořízení knihovního fondu celkem (z ř. 0801 včetně periodik a pořízení licencí na elektronické zdroje) ¹⁰		0808
z toho	nákup a předplatné periodik ¹⁰	0809
	nákup a pořízení licencí na elektronické zdroje ¹⁰	0810
Daně a poplatky (bez daně z příjmů)		0811
Daň z příjmů (účt. skupina 59)		0812
Odpisy dlouhodobého majetku		0813
Ostatní provozní náklady výše neuvedené		0814
Výdaje (náklady) celkem (součet ř. 0801 + ř. 0803 + ř. 0811 až 0814)		0815
z toho výdaje na hlavní činnost (z ř. 0815)		0816
Investiční výdaje (na hmotný a nehmotný majetek) celkem		0817
v tom	hmotný majetek ¹¹	0818
	nehmotný majetek ¹²	0819

- Materiál, energie, služby (nákup KF a EIZ)

Osobní náklady (mzdy, OON, pojištění)

- Ostatní

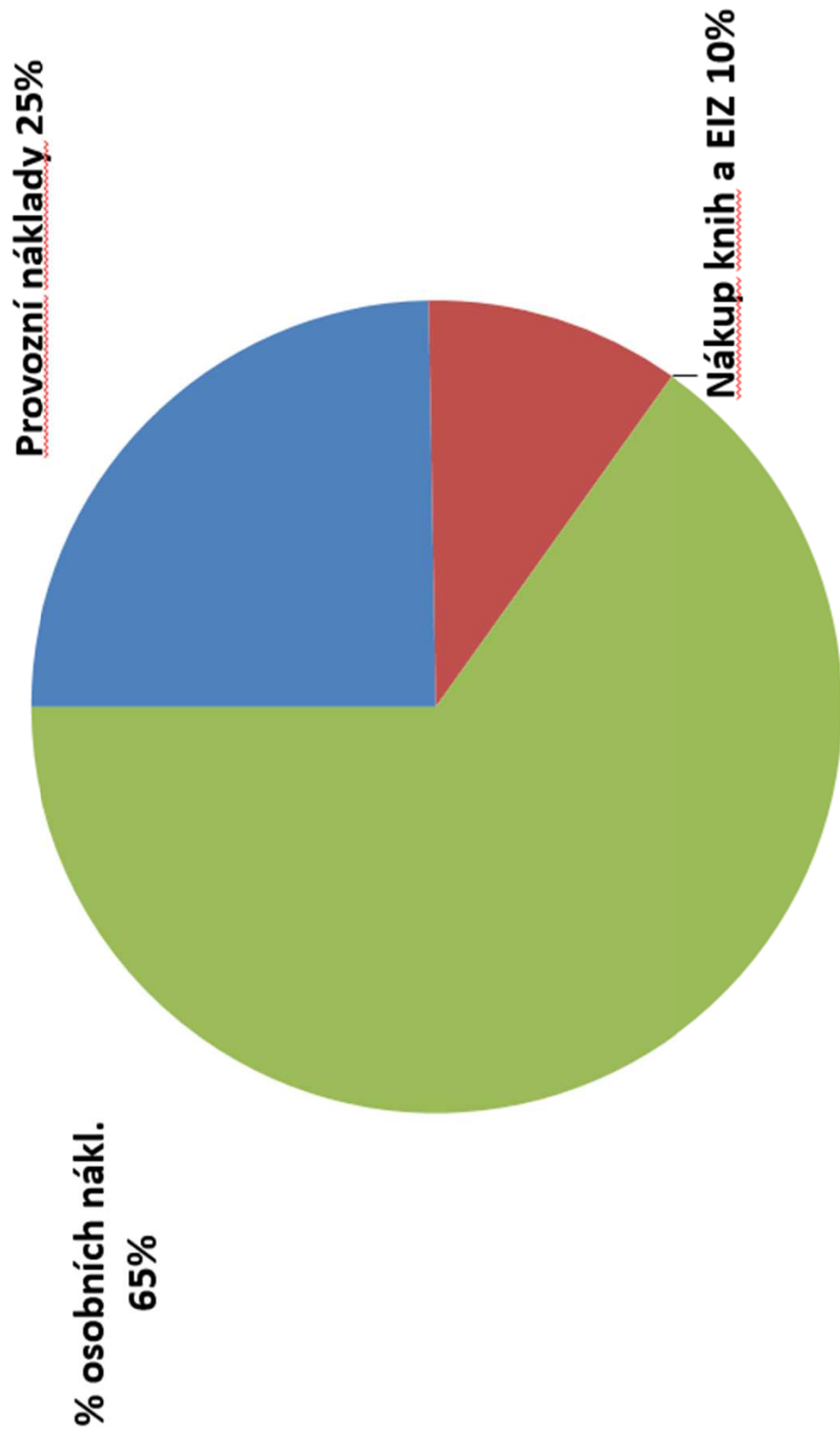
- Investice

- Nad 40 000 Kč
- Software nad 60 000 Kč

VIII. Výdaje

- Spotřeba materiálu, energie, zboží a služeb (0801)
 - Včetně **nákladů na pořízení knihovního fondu**, které se **samostatně vykazují v řádku 0808**
 - Výdaj na nákup knihovního fondu = materiál
 - EIZ = služby
- **Osobní náklady (0803)**
 - Vykazují se i v případě 1 zaměstnance (statistika je povinná)

Výdaje veřejných knihoven (knihovny v městech 20 až 40 000 obyvatel)

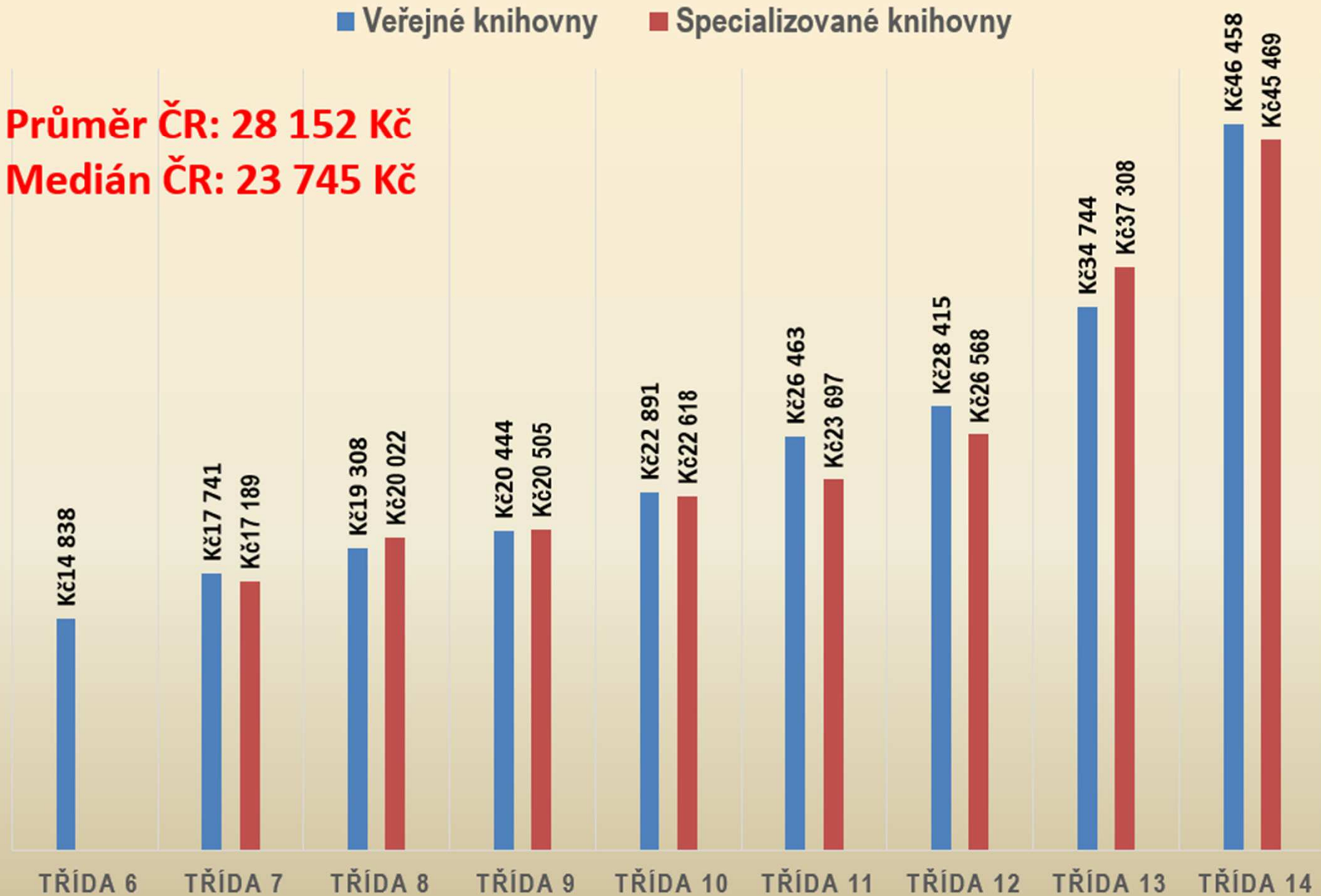
PRŮMĚRNÉ PLATY KNIHOVNÍKŮ 2016

■ Veřejné knihovny

■ Specializované knihovny

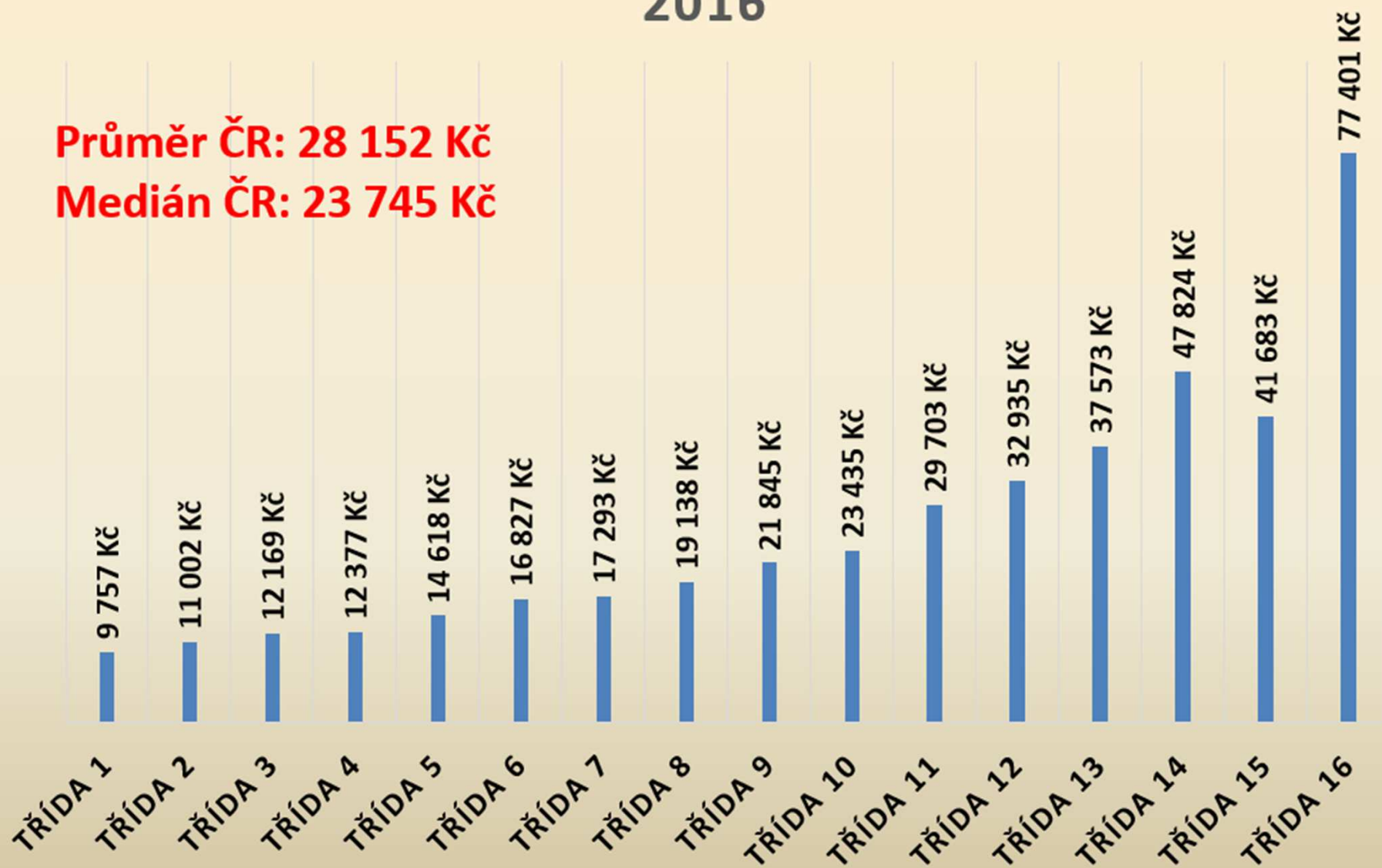
Průměr ČR: 28 152 Kč

Medián ČR: 23 745 Kč

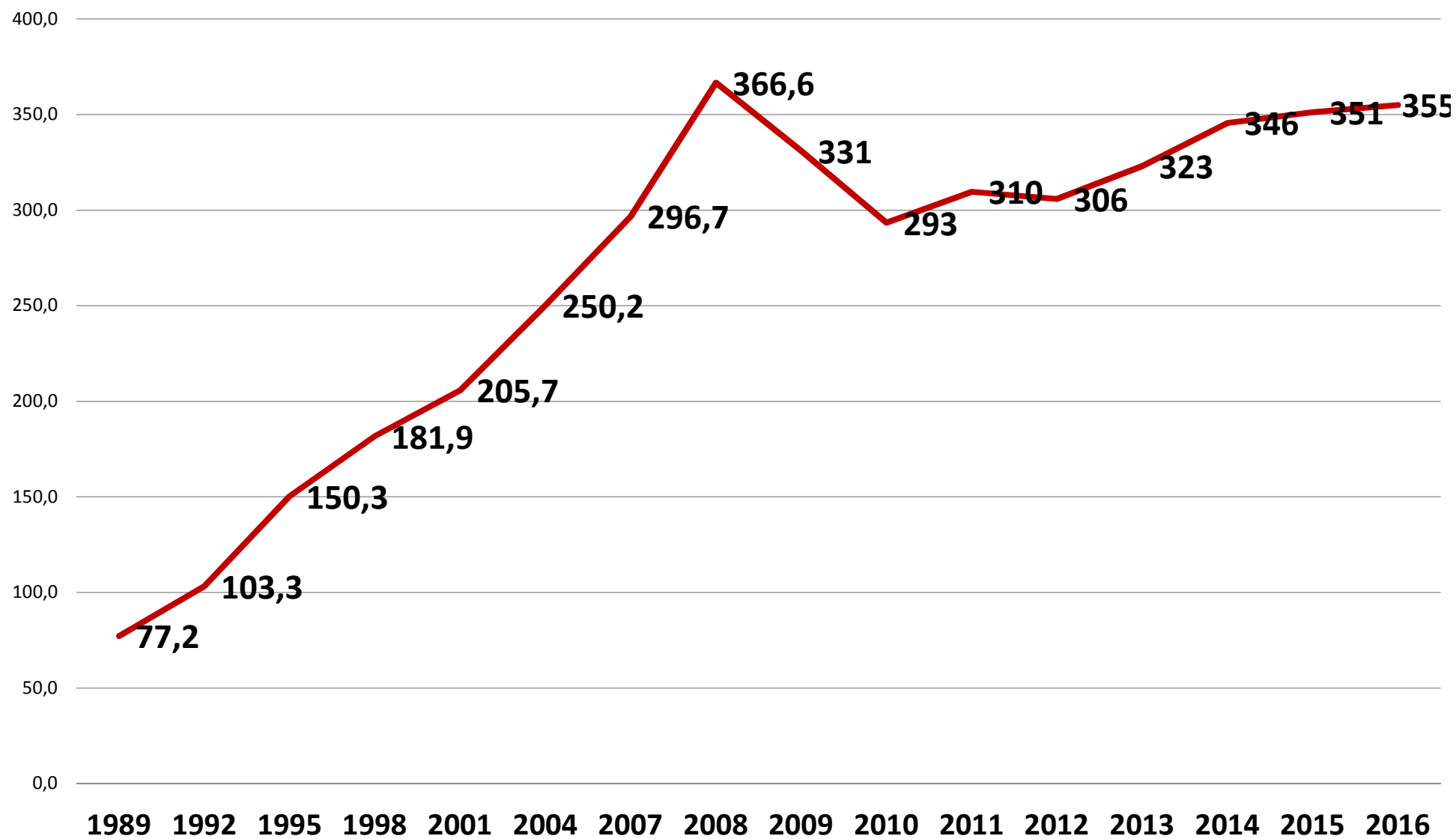

PRŮMĚRNÝ PLAT - OSTATNÍ PRACOVNÍCI 2016

Průměr ČR: 28 152 Kč
Medián ČR: 23 745 Kč

Výdaje na nákup knihovního fondu (mil. Kč)

VIII. Výdaje

- Výdaje celkem (0815)
 - Neměly by být **vyšší než příjmy** celkem (0711)
- Výdaje na hlavní činnost (0816)
 - Z řádku 0815, výdaje na knihovnické činnosti
 - **Nevyplňovat 0 – častá chyba knihoven**

Na závěr

- Při vykazování respektovat definice
 - I když se někdy nehodí...
- Problémové případy
 - Použít zdravý rozum a dělat to vždy stejně
 - Zeptat se
- Dodržovat vždy stejnou metodiku měření
 - Měřím špatně, ale dělám to dlouho...😊
- Nevymýšlet si údaje, hodnoty

- Poznejte svá čísla
- Srovnejte se se standardem VKIS
- Přihlašte se do benchmarkingu
- Poznejte své číslo ROI

Statistické vykazování výkonů knihoven

Dana Smetanová, Vladana Pillerová, Vít Richter

Národní knihovna ČR

České Budějovice

13. 11. 2017